



Pospešiti moramo proces programskega dogovarjanja v Iskri in osredotočiti nastop v tujini



Brdo pri Kanju je bilo v začetku tega tedna gostitelj tradicionalne Iskrine zunanjetrgovinske konference. Tokratni 13. delovni dogovor je bil namenjen predvsem Iskrinemu mednarodnemu trženju v letošnjem in prihodnjem letu, srednjeročnemu izpopolnjevanju Iskrinih poslovnih enot v tujini, zlasti pa Iskrini srednjeročni preusmeritvi v koncentrirano trženje ključnih skupin programov. Konference so se udeležili predstavniki Iskrine mreže v tujini, vodilni delavci iz Iskre in številni gostje, med njimi Anton STIPANIČ, Erik VRENKO, Marko KOSIN, Ferdinand TRUPEJ, Stojan JAKOPIČ, Lojze SOČAN, Krešo PUHARIČ in Stane FLANDER.

Pravkar končano 13. konferenco mednarodnega trženja Iskre lahko ljub številnim dosedanjim Iskrinim uspehom na zunanjem tržišču označimo za mejnik v mednarodnem trženju Iskre in v zvezi s tem procesom za koncentriran nastop Iskre v tujini. Prav konferenca je pokazala pripravljenost, da v Iskri najdemo skupna merila za doseganje ključnih poslov v mednarodnem trženju in enkrat za vselej prekinemo z razdrobljenim izvozom.

Prav v zvezi s tem koncentriranim nastopom je konferenca opozorila, da smo se v Iskri začeli zavedati, da se moramo na svetovnem tržišču drugače obnašati, kot na jugoslovanskem; na domačem tržišču imamo visoke tržne deleže ob specifičnih pogojih, na tujem pa smo manjšinski partner. Prav pri iskanju tržnih koticov v tujini, bomo morali biti vprihodnje, kot je poudarila konferenca, mnogo mnogo bolj selektivni, ne pa tako kot doslej, ko smo se v Iskra za sleherni dolar dobesedno zagnali za vsakim, tudi sumljivim poslom. Lahko celo trdimo, da je v Iskri prišlo do preloma v miselnosti in da je treba najti enotna, racionalna in sistematična merila za celotno sestavo organizacije, da moramo čimprej izboljšati enotna merila za določanje ključnih poslov v tujini, ti posli pa bodo morali biti deležni vseh prednosti pri razpisovanju združenih sredstev in pri skupnih zmožnostih Iskre ter prednosti pri obdelavi in izvajanju, pa tudi pri to v proizvodnji ali tržni organizaciji, torej v Iskri Commerce.

Druge od značilnosti pravkar končane konference je ta, da si je Iskra izbrala za pregled svojih srednjeročnih



Med zunanjetrgovinsko konferenco Iskre.

strategij na področju mednarodnega trženja štiri programske skupine delovnih organizacij, ki imajo sorodne proizvodne programe in sorodne ciljne panoge odjemalcev. Najverjetneje bomo v Iskri tako oblikovane programe obravnavali tudi v okviru srednjeročnih načrtov in pa projekta ISKRA 2000. Posamezne programske skupine so sestavljale naslednjo delovno organizacijo: V skupini »A« so bile CEO, Delta, Elektrozeve in Telematika, v skupini »B« Avtoelektrika, ERO, Široka potrošnja in Zmaj, v »C« Avtomatika in

Kibernetika, v »D« pa Elementi, Kondenzatorji in Mikroelektronika.

Prav v zvezi s programskimi skupinami je treba poudariti, da se je Iskrin izvoz v zadnjih 10, 15 letih skoraj podeseteril, predvsem drugačen pa je tudi delež vrednosti izvoza v Iskrini prodaji. Letos bo npr. Iskra prodala na tuje že skoraj 40 % od celotne prodaje.

Prav rast izvoza je doslej temeljila na selektivni rasti, le-ta pa je povzročala razdrobljenost oz. razpršenost. Seveda ne bo odveč če trdimo, da postaja prav ta razdrobljenost ovira za nadaljnjo rast izvoza ob omenjenih 40 % od celotne prodaje.

Naj ponovno opozorimo na soglasno in temeljito stališče konference na Brdu, da bo naša uspešnost na tujih tržiščih v prihodnje odvisna od celovitosti in zaokroženosti naše ponudbe.

Seveda je konferenca namenila izredno veliko pozornosti tudi dejavnosti Iskrine mreže poslovnih enot v tujini. Udeleženci so bili enotni v oceni da Iskra brez te mreže nikoli ne bi dosegla takšnih rezultatov, kot jih imamo v nekaj zadnjih letih.

V tem letu je bilo v mreži opravljenih več sprememb, vsem pa je bil cilj konsolidacija mreže. Iskra se je odločila za ukinitve nekaterih predstavništev ter za nekatere združitve, najpomembnejša naloga pred to dejavnostjo pa je vsekar finančna okrepitev sedanjih enot v tujini, kadrovska okrepitev in pa odpiranje novih predstavništev.

Konferenca na Brdu je poudarila, da je Iskrina strategija trženja v tujini že doslej slonela na lastni mreži in na lastnih strokovnjakih. To se je pokazalo kot izredno uspešno in tak pristop je treba ohraniti in izpopolnjevati tudi v prihodnje. Vsem pritiskom, da bi se naša podjetja v tujini združevala z drugimi ali ukinjala zaradi administrativnih razlogov — so v nasprotju z Iskrino tržno strategijo in se jim bo zato Iskra odločno uprla.

Številni udeleženci konference iz vse Iskre so mnogo pozornosti namenili seveda uresničevanju letošnjih izvoznih nalog in načrtom v prihodnjem letu. Po zadnjih ocenah bo Iskra letos izvozila na tuje za 230 milijonov dolarjev izdelkov, od tega na konvertibilno tržišče 165, 65 pa na klirinško tržišče. Načrti za prihodnje leto so v primerjavi z omejeno oceno približno za 30 % višji: Iskra naj bi v letu 1985 izvozila za 295 milijonov dolarjev.

Ocenjeni uvoz za letos se giblje v višini 115 milijonov dolarjev, pri čemer je izredno kritičen prav uvoz opreme, na katerega odpade le 9 milijonov dolarjev. Skupni plan uvoza za prihodnje leto bo znašal približno 135 milijonov dolarjev, od tega 25 milijonov dolarjev opreme.

O pravkar končani konferenci bomo obširno poročali v prihodnji številki našega tednika.

Lado Drobež



S podpisa posojilne pogodbe.

Posojilo IFC odpira Iskri nove izvozne možnosti

Predstavniki Mednarodne finančne korporacije (IFC) iz Washingtona, Iskre in Ljubljanske banke so podpisali posojilni pogodbi v skupni višini nekaj manj kot 26 milijonov dolarjev. Iskra bo ta denar porabila izključno za uvoz opreme v okviru osmih investicijskih projektov, in sicer v Telematiki, Avtomatiki, IEZE, Široki potrošnji, ERO in Inštitutu za kakovost in metrologijo.

Direktor mednarodne finančne korporacije za Evropo in Bližnji vzhod Douglas Gustafson, direktor Iskrine interne banke Fabio Škopac in podpredsednik poslovnega odbora Ljubljanske banke Vinko Mir so v sredo, 31. oktobra v Ljubljani podpisali posojilni pogodbi v skupni višini 25,2 milijonov dolarjev. Od te vsote je IFC neposredno dala del posojila, drugi del pa sta zbrala skupaj IFC in Ljubljanska banka pri skupini ameriških in evropskih poslovnih bank. Za obe posojili je garant Ljubljanska banka, pri čemer je treba izreči vse priznanje prav tej ustanovi, ki je bila eden od iniciatorjev in Iskri nudila tudi intenzivno strokovno pomoč na pogovorih z IFC. Bančni posel je uspeh tudi za Ljubljansko banko, saj se z njim kot prva v Jugoslaviji vrača na mednarodno tržišče kapitala.

Podpis pogodbe z Mednarodno finančno korporacijo je za Iskro pomemben predvsem v vidika nadaljnega posodabljanja in povečanja proizvodnih zmogljivosti in pa ohranjanja konkurenčne sposobnosti na tujih tržiščih.

Predračunska vrednost celotne naložbe v osmih Iskrinih kolektivih znaša 8 milijard dinarjev, od česar bodo investitorji sami prispevali tretjino denarja, domača banka četrtno, z inozemskimi viri pa naj bi zagotovili okoli 40 % naložbene vrednosti.

Kot že rečeno je z Iskrine strani pogodbi podpisal direktor Iskrine interne banke Fabio Škopac.

Na slovesnosti na sedežu Ljubljanske banke je med drugim poudaril:

»Izvozna usmerjenost — kar zadnje čase v Jugoslaviji zelo pogosto poudarjamo — je Iskrina temeljna politika, ki jo v praksi izvajamo neprekinjeno že več kot 20 let. Plod takšne usmerjenosti je tudi stalna 20 do 30 % letna rast našega izvoza, kar nas danes uvršča med prva 2 do 3 največja izvoznika z več kot 2 % celotnega jugoslovanskega konvertibilnega izvoza.

Tudi v bodoče bo naša temeljna politika izvozna usmerjenost s ciljem, da v naslednjem srednjeročnem obdobju 50 % naše proizvodnje realiziramo na vse zahtevnejšem svetovnem trgu.

Seveda je takšen cilj realno dosegljiv samo v doslednem inovativnem procesu in v nenehnem tehnološkem posodabljanju proizvodnje. Tudi pogodba, ki jo danes podpisujemo z Mednarodno finančno korporacijo je eden od korakov k temu cilju. Teh osem naših projektov pomenijo vlaganje v nove sodobne tehnologije, ki nam bodo omogočile postopno preusmeritev naše proizvodnje in osnovo za nadaljnje povečanje našega izvoza od leta 1986 dalje. Istočasno pa ti projekti upoštevajo vse komparativne prednosti Slovenske industrije, so ekološko neoporečni in kar je zelo važno ne zahtevajo nobenih dodatnih virov energije, katerih Sloveniji primanjkuje.

Podpora, ki nam jo daje Mednarodna finančna korporacija z vključitvijo v financiranje Iskrinih projektov pomeni za nas veliko spodbudo in odgovornost. S tem v zvezi bi se rad Mednarodni finančni korporaciji zahvalil za izkazano zaupanje, še posebej pa gospodu Gustavsonu ter gospodu Solanu in njegovi ekipi, ki je neposredno obravnavala naše projekte in svojim korektnim, strokovnim delom in z velikim osebnim angažiranjem omogočila današnji podpis pogodbe.

Ob tej priložnosti naj se zahvalim tudi LB-Združeni banki in vsem temeljnim bankam, ki so omejena investicijska sredstva namenila našim projektom in s tem izkazali podporo izvoznemu gospodarstvu, ki nas je edino sposobno izvleči iz gospodarskih in plačilno-deviznih težav v katerih se Jugoslavija trenutno nahaja.

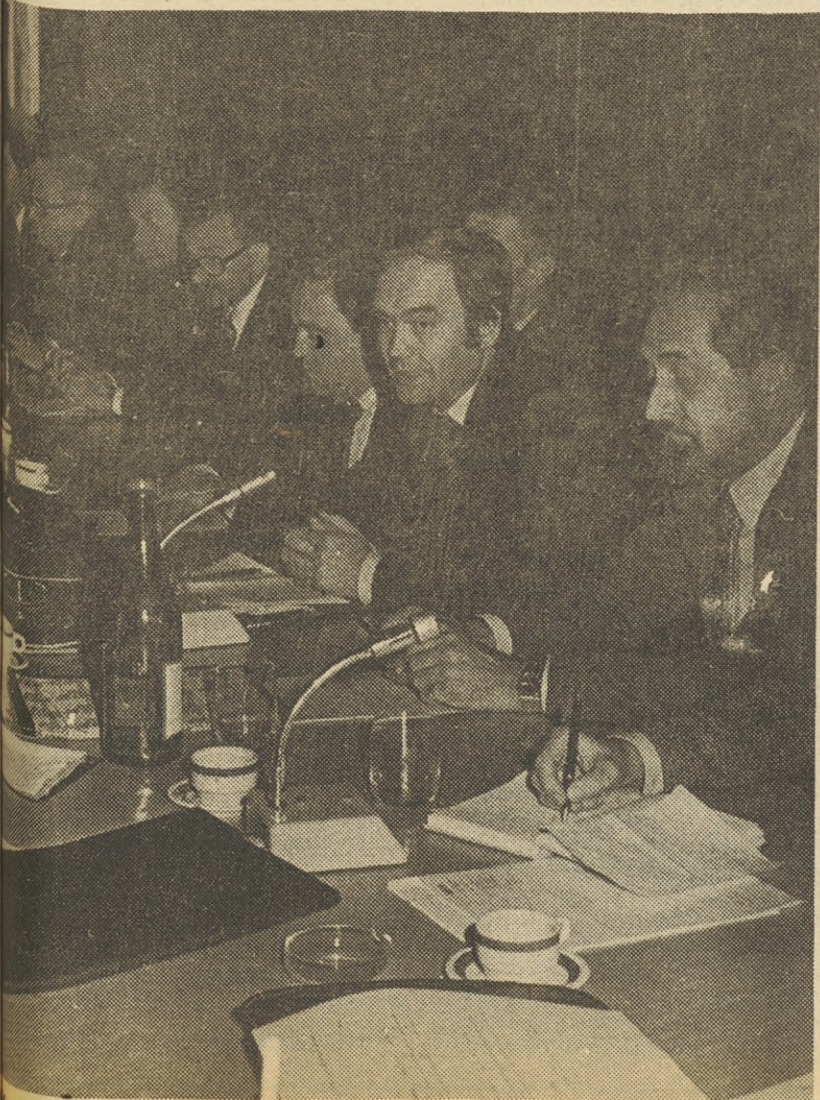
Posebej se zahvaljujem vsem zveznim in republiškim organom, ki so nam na kakršenkoli način pomagali k podpisu današnje pogodbe.

Na kraju bi rad ponovno poudaril, da se zavedamo naše odgovornosti, da projekte čimprej realiziramo in predvidene rezultate v elaboratih ne samo dosežemo ampak, da jih tudi presežemo. Poleg tega verjamemo, da podpis današnje pogodbe ni samo enkratni pojav v naših odnosih z Mednarodno finančno korporacijo in, da se bo to sodelovanje nadaljevalo tudi na novih projektih,« je dejal Fabio Škopac.

Lado Drobež



S podpisa posojilne pogodbe.



Med zunanjetrgovinsko konferenco Iskre.

Kritično o minulem delu in izgubah

Na peti seji predsedstva KOS (bila je pod predsedstvom Avguščina Ciuhe v torek, 30. novembra) je bila v ospredju obravnava predloga samoupravnega sporazuma s področja minulega dela v SOZD Iskra. Po uvodni obrazložitvi dosedanjih aktivnosti v zvezi s pripravami besedila samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v SOZD Iskra, ki sta jo podala član KPO SOZD Iskra Pavle Gantar in Tončka Zadel iz DO ZORIN, se je razvila široka razprava, v kateri so sodelovali številni člani predsedstva.

Iz njihovih razprav lahko povzamemo nekatere ugotovitve kot dejstvo, da ni bil izpolnjen sklep predsedstva KOS, da se vsem, ki so poslali pismene pripombe na SaS tudi pismo odgovorili dalje, da prihaja do očitnih prekinitev informacij med odgovornimi strokovnimi delavci, člani projektne sveta SOZD in predsedniki sindikata, ki naj bi vodili javno obravnavo o predlogu SaS po DO in TOZD kot organizatorji zborov delavcev.

Nadalje so razpravljali ugotovili, da v veliki večini Iskrinih DO še niso pripravili svojih samoupravnih aktov s področja minulega dela kljub temu, da so zelo jasne zakonske obveznosti in močne sankcije in da so bili odgovorni delavci nenehno opozarjani, da morajo SaS na ravni SOZD jemati le kot strokovno podlago in pri tem ne čakati na njegovo dokočno usklajitev. Ponovno je razprava opozorila, da so rešitve v SaS še vedno izredno strokovno zahtevne in za večino delavcev nerazumljive kljub vsem naporom za čim večjo poenostavitve.

Na podlagi razprave je o tej problematiki predsedstvo KOS sprejelo naslednje zaključke:

Predsedstvo KOS nima vsebinskih pripomb na predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v SOZD Iskra in bo predlagalo DS SOZD, da ga sprejme v predloženi vsebini in razpiše referendum. Predsedstvo KOS tudi smatra, da se zaradi časovne stiske tekst predloga SaS objavi v glasilu Iskra že pred sejo DS SOZD.

Predsedstvo KOS ugotavlja, da niso bili posredovani pismeni odgovori na pripombe iz posameznih DO, zato se morajo ti odgovori pripraviti in posredovati z zapisnikom seje predsedstva KOS.

Predsedstvo KOS zadoljuje strokovne službe SOZD, da pripravijo pregled potrebnih sprememb samoupravnih splošnih aktov v zvezi z izvajanjem Zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, kot pomoč za delo sindikalnih konferenc.

Predsedstvo KOS ugotavlja, da akcija za pripravo in sprejemanje

SaS s področja minulega dela v DO in TOZD ne teče. Zaradi možnih posledic v primeru doslednega uveljavljanja zakonskih sankcij predsedstvo nalaga vsem sindikalnim konferencam, kjer z aktivnostjo zaostajajo, da pospešijo strokovne priprave ustreznih SaS in izrečejo najostrejšo kritiko odgovornim strokovnim in poslovnim delavcem.

Naslednja točka dnevnega reda je zajemala informacijo o stanju v Iskrinih DO Telematika in Široka potrošnja. Poročilo o stanju v Telematiki je podal predsednik konference sindikata v tej DO Janez Vuk. V poročilu je kritično obdelal objektivne in predvsem subjektivne razloge za težak gospodarski in politični položaj v DO Telematika. Opisal je pretekle dogodke, ki so pripeljali do sedanjih izgub, ki jih po devetih mesecih letošnjega leta ocenjujejo že v višini 1,62 milijarde dinarev.

Jasno je poudaril, da so delavci še vedno pripravljeni storiti vse za odpravo težav, ker se zavedajo, da so praktično vsi problemi, ki jih tarejo, rešljivi samo v njihovi delovni organizaciji. Pri tem se je zahvalil za dosedanje pomoč SOZD in ostalih Iskrinih delovnih organizacij ter poudaril, da se v Telematiki zavedajo, da brez solidarnosti in pomoči Iskre kot celote ni pravih rešitev za njihovo delovno organizacijo. Spregovoril je tudi o poteku zadnje akcije konsolidacije vodstva DO, pri tem pa še marsikje ni čutili prave ogretosti odgovornih za akcije, ki bi pomenile poživitev proizvodnje. Pri tem je izrazil upanje, da bodo do konca leta maksimalno poživili proizvodnjo za ZSSR in Tručijo ter hkrati pripravili sanacijo za prihodnje eto, ki bo za njih prelomnega pomena. Hkrati s pripravo sanacijskih načrtov bodo pripravili tudi oceno odgovornosti za nastali položaj.

Poročilo o stanju v DO Široka potrošnja pa je podal predsednik sindikalne konference te DO Anton Beravs. Kritično je analiziral stanje v njihovi celotni delovni organizaciji in po posameznih TOZD od konstituiranja DO. Posebne težave nastajajo še danes zaradi razdrobljenosti delovne organizacije (TOZD so kar v sedmih občinah brez obratov) in zgodovinskega nastanka, ko so se v

TOZD spremenile prej samostojne do in posledica tega je, da imajo TOZD praktično še vedno vse funkcije DO.

Poleg slabe uveljavitve DO nastajajo problemi tudi v posameznih TOZD, pri čemer so sedaj v največjem položaju TOZD TGA, kjer je uvedeno družbeno varstvo in jim grozi tudi prerazporeditev večjega števila delavcev celo zunaj TOZD.

V težavah je tudi TOZD Pržan, kjer kljub velikemu povečanju fizičnega obsega proizvodnje ni izvoza na konvertibilno tržišče in jim grozi velika izguba, medtem ko v TOZD Sprejemniki sicer nimajo izgub, a poslujejo zelo na robu in bo potrebno v kratkem definirati nadaljni razvoj kljub pripravljenemu sanacijskemu načrtu te TOZD. Zavoljo vsega tega se tudi v tej DO stalno zavzemajo za sprotno ocenjevanje odgovornosti poslovnih delavcev, kakor tudi drugih vodilnih delavcev in funkcionarjev.

Po krajši razpravi je predsedstvo KOS sprejelo obe informaciji.

Ob koncu je predsedstvo obravnavalo še pobudo Odbora za varstvo pri delu in humanizacijo dela glede ukinitve študija varstva pri delu. Po obrazložitvi Mitje Fortiča, kako je prišlo do ukinitve študija varstva pri delu in mnenju odbora, da bi taka odločitev pripeljala do zanemarjanja varstva pri delu, se je razvila razprava in na podlagi obrazložitve ter razprave je predsedstvo sprejelo zaključek da bo sindikat vedno podpiral skrb za varno in humano delo delavcev, zato kakršnekoli spremembe v študijskih programih ne smejo prizadeti skrbi za varno in humano delo. Ob tem predsedstvo sodi, da so odločitve o potrebnosti ali nepotrebnosti posameznih študijskih usmeritev globoko strokovna vprašanja, ki jih mora rešiti stroka. Zato se morata do tega vprašanja opredeliti na skupni seji odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela ter odbor za kadrovska vprašanja in izobraževanje pri delavskem svetu SOZD Iskra. D. Ž.

Z Ljumom izredno uspešni na sovjetskem tržišču

Na področju krmiljenja obdelovalnih strojev bo Avtomatika letos izvozila v Sovjetsko zvezo za skoraj poltretji milijon dolarjev programskih naprav Ljumo 11 in Ljumo 61 — V prihodnjem letu bodo tja izvozili predvidoma za 4,5 milijona dolarjev teh naprav — Skupni izvoz Avtomatike v Sovjetsko zvezo bo leta znašal približno 8 milijonov klirinških dolarjev, prihodnje leto pa naj bi dosegel že med 14. in 15. milijoni dolarjev — Pomembno delež ima pri tem povečanju tudi Iskrino predstavništvo v Moskvi.

Te dni je bilo na Bledu XVII. zasedanje skupne jugoslovansko-sovjetske delovne skupine za sodelovanje na področju orodnih strojev, naprav in pri-ora. Gostitelj zasedanja je bila tokrat Iskrina delovna organizacija Avtomatika, njegov cilj pa je bil določiti obojestransko menjavo v prihodnjem letu in oblikovati predloge za prihodnje petletno obdobje — 1986/90. Sovjetsko delegacijo je na zasedanju vodil namestnik ministra v ministrstvu za orodne stroje Vladimir Kedrov, jugoslovansko pa generalni sekretar v Strojnem združenju (Mašino-Savez) Lazar Bajčetić.

V sodelovanju med Jugoslavijo in SZ na področju strojegradske ima izredno pomembno mesto tudi Iskrin kolektiv Avtomatike, predvsem njena temeljna organizacija Avtomatske in varilne naprave iz Ljubljane. Začetki segajo v leto 1974, ko so skupaj s sovjetskimi strokovnjaki začeli razvijati vrsto sistemov za navadno programsko krmiljenje obdelovalnih strojev. Pozneje je to znanstveno-tehnično sodelovanje preraslo v razvoj zahtevnih sistemov, med njimi tudi v modulni izvedbi.

Za potrebe ministrstva za strojegradske SZ so do začetka osemdesetih let izdelali preko 1000 programskih naprav Ismat 2. Prav v letih 1979 in 1980 se je znanstveno-tehnično sodelovanje preusmerilo na področje t. i. mikro CNT naprav z imenom

Ljumo, kar je zloženka začetnic mest Ljubljane in Moskve.

Doslej so razvili dve družini teh naprav — Ljumo 11 in Ljumo 61. Prve so za krmiljenje strojnic, druge pa krmiljenje rezkalnih in vrtnalnih strojev. V naprave so vgrajeni 8 bitni procesorji. S sovjetske strani je pri razvoju Ljumov sodeloval Institut ENIMS.

Avtomatika bo letos izvozila v SZ za približno 2,3 milijone dolarjev naprav vrste Ljumo. Za prihodnje leto predvidevajo povečanje na 4,5 milijone dolarjev, v naslednjem srednjeročnem obdobju pa skupno približno 40 milijonov dolarjev. Ta, slednja vsota je šele predlog jugoslovanske strani. V Moskvi stališč in želja še niso uskladjeni, predvidoma bo številka nekoliko nižja, znašala pa bo neke med 35. in 36. milijoni dolarjev.

Seveda pa Avtomatika na sovjetskem tržišču ni uspešna le z napravami za krmiljenje orodnih strojev. Letos bo tja izvozila skupno za okoli 8 milijonov dolarjev, za prihodnje leto pa napovedujejo porast na približno 15 milijonov klirinških dolarjev. Med večje izvoznike v Sovjetsko zvezo naj iz Avtomatike uvrstimo poleg AVN tudi novomeška Napajanja.

Lado Drobež

S SEJE PODROČNEGA KOLEGIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST SOZD ISKRA

Pod novim vodstvom obravnavali kopico pomembnih vprašanj

19. 10. je bila v poslovni stolpnici Iskre v Ljubljani 1. seja področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra. Ob polni udeležbi vseh članov je sejo vodil novoimenovani v.d. člana KPO SOZD Iskra, zadolžen za program in razvoj Rado Falešinski, ki je doslej v Iskri Delta bil pomočnik direktorja za koordinacijo programa. V samem začetku je Miloš Kobe, ki po desetih letih opravlja te funkcije, prevzema funkcijo člana KPO SOZD za stike z javnostjo, izrazil željo, da bi delo področnega kolegija za raziskovalno dejavnost SOZD Iskra še naprej teklo uspešno in plodno ter obljubil vso možno pomoč.

V prvi točki dnevnega reda je kolegij pregledal izvajanje zaključkov Iskrinih internih posvetovanj o problematiki razvojno-inovacijske dejavnosti v letih 1981 do 1984, ki so obravnavala redno najbolj aktualno tematico tega področja, na primer: možnosti in ovire za hitrejšo programsko prestrukturiranje Iskre, inovacijske napore in načrte ob skrajnih materialnih možnostih, stanje in predloge za krepitev inovacijske dejavnosti v SOZD Iskra in programsko orientacijo Iskre do leta 2000 z analizo stanja v Iskri glede na družbeni razvoj okolja v pogojih stabilizacijskih prizadevanj.

Kolegij je ugotovil, kateri zaključki in pobude s teh posvetovanj so bili izvedeni, pri čemer je sklenil da naj se inovacijski delavci aktivno vključijo in sodelujejo s poslovnimi, tržnimi in drugimi resornimi delavci pri oblikovanju programske in organizacijske zasnove nadaljnjega razvoja Iskre do leta 2000. Da bi dobili odgovor na vprašanje, koliko so bila dejanska realizirana vsakoletna priporočila delavskega sveta SOZD Iskra samoupravnim in poslovnim organom TOZD in DO, da zaključke letnih posvetovanj o problematiki razvojno-inovacijske dejavnosti v SOZD Iskra obravnavajo in sprejmejo konkretne sklepe, pa je zadolžil DSSS SOZD Iskre, da z delovnimi organizacijami sestavi pregled realizacije vsakoletnih priporočil.

Dogovorjeno je bilo tudi, da se povezovalne inovacijskih zlasti s tržnimi delavci začne že ob letošnji zunanjetrgovinski konferenci.

V drugi točki je kolegij obravnaval predvideno realizacijo razvojnoraziskovalnih nalog po posameznih strateških razvojnih programih SOZD Iskre v letu 1984, oz. glavne neposredne in posredne rezultate tistih nalog, ki bodo končane do konca leta 1984, kot npr.:

V strateškem razvojnem programu »mikroelektronika« je bila osvojena nadaljnja faza tehnologije MOS za realizacijo zelo obširnih integriranih vezij, nadaljuje se tudi razvoj tehnologije C MOS in uporaba računalniških metod v proizvodnji mikroelektronikskih vezij, osvojena pa so bila tudi hibridna vezja.

V strateškem razvojnem programu »sestavine računalniških sistemov« je razvita že večina modulov aparturne opreme za 16-bitni mikroročunalnik za potrebe več delovnih organizacij Iskre, osvojene so sestavine mikroročunalniškega sistema DELTA 400 B in miniračunalniški sistem DELTA 800, v proizvodnji pa je ceneji hišni računalnik.

V strateškem razvojnem programu »profesionalni elektronski in elektromehanski elementi« je osvojena nova vrsta konktorjev ter nekaj relejev in konektorjev. Poleg tega so razviti visokonapetostni elektrolitski kondenzatorji, keramični kondenzatorji, izdelane je bilo nekaj specifične tehnološke opreme in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Integrirani telekomunikacijski sistemi« se osvaja še vedno sistem elektronskih telefonskih central, npr. 2000/020 in 2000/121, multiplekser, usmerjene zveze, elektrooptični prenos in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Poslovni računalniški sistemi« je bil izpolnjen računalniški sistem PARTNER, nadaljuje se delo na snovanju in opremljanju Iskrinega informacijskega sistema, izdelan pa je tudi avtomat za prodajo železniških vozovnic in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Namenske naprave in sistemi« je bil osvojen nadzorni sistem za kontrolo pristopa in registracijo delovnega časa, sistem za integralno zaščito objektov in drugo. V strateškem razvojnem pro-

gramu »Kibernetski sistemi« je bil osvojen skupen Iskrin prostoprogramirani sistem, novi sestavi teleinformacijskega sistema in merilno tesne naprave ter razne sestavine robotskega sistema in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Varstvo človekovega okolja in zdravja« je bil osvojen sistem za ekološke meritve ISKRAMATIC in merilnike cianidov v odpadnih vodah, kot tudi ultrazvočni defektoskop in naprave za VF bipolarno koagulacijo in dr.

V strateškem razvojnem programu »Alternativni viri in racionalizacija porabe energije« je zastavljena poliindustrialna proizvodnja litijevih baterij, proizvodnja modulnih napajalnikov, izdelani so prototipi pretvornikov in prototip krmilnika vršne moči in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Elektronske naprave in podsklopi za profesionalne zahteve in širo rabo« je končan razvoj komentatorskih naprav in prenosne enokabelske konferenčne naprave, prototipi kamere in monitorja za TV zaprtega kroga ter izdelki avtoelektrike in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Profesionalni in polprofesionalni elektromehanski izdelki« je bil izboljšan izkoristek različnih vrst elektromotorjev, skupaj z železarno so bile razvite in uvedene domače magnetne pločevine, začeli smo uporabljati računalniško načrtovanje elektromotorjev, v proizvodnjo gredo servo motorji, koračni motorji, novi kompresorski motor in ventilator za profesionalne naprave. Razviti so tudi novi alternatorji in vžigalne tuljave in drugo.

V strateškem razvojnem programu »Moderne skupne tehnološke in organizacijske osnove« uvajamo proizvodnjo tiskanih vezij, vrste strojev in naprav za različne proizvodne postopke, ultrazvočne čistilnike, brezprašne komore, razvit je industrijski Ndyag laserski sistem in drugo.

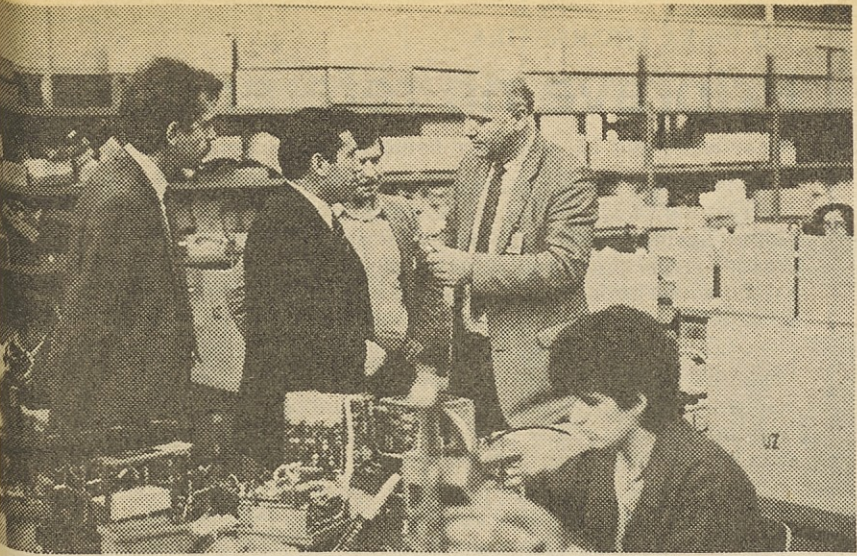
Našteti glavni in drugi rezultati dokazujejo, da združevanje in usmerjanje sredstev za strateške razvojne programe izpolnjuje svoj namen. Vsa razvojno-raziskovalna sfera udeleženi delovnih organizacij, ki je v SOZD in-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Dnevni red 3. zasedanja DS SOZD Iskra (15. 11. 1984)

Za 3. zasedanje delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo v četrtek, dne 15. novembra 1984 ob 9. v prostorih Iskre PPC, Ljubljana, Trg revolucije 3, sejna soba v pritličju, je pripravljen naslednji dnevni red:

1. Potrditev sklepov 2. zasedanja DS SOZD Iskra z dne 25. 9. 1984 in informacija o izvršitvi in izvajanju sklepov (Jasto Marcon) — ugotovitveni sklep o sestavi Odbora za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1985 — informacija o poteku planskih aktivnosti pri pripravi letnega programa in srednjeročnih planskih dokumentov SOZD Iskra (Zoran Polič)
2. Informacija o zunanjetrgovinski menjavi Iskre v času januar-oktober 1984 in informacija o 13. konferenci mednarodnega trženja Iskre-Brdo '84 Resnik, Janez Vipotnik
3. Predlogi poslovnega sveta ZT skupnosti:
 1. Poročilo o poslovanju Iskrine zunanjetrgovinske mreže v I. polletju 84
 2. Informacija o deležih solastništva, združenih v ino firme Iskre
 3. Predlog za povečanje delniškega kapitala v mešanem podjetju TTE IstanbulPoročevalec: Boris Slapnik
4. Predlog Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke na podlagi minulega dela v SOZD Iskra in razpis referenduma Poročevalec: Marjan Trojar
5. Poročilo o delu razpisne komisije s predlogom za imenovanje člana kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra za kakovost Poročevalec: Avguštin Ciuha
6. Predlog KOS SOZD o novi sestavi Odbora za varstvo pri delu in humanizacijo dela Poročevalec: Avguštin Ciuha
7. Odgovor na delegatsko vprašanje delegacije DO Elektrozeve
8. Vprašanja delegatov



Ismet Suljo na ogledu proizvodnje.

Predsednik zveznega odbora na obisku v DO Elektrozveze

V petek, 26. oktobra je obiskal DO Elektrozveze predsednik Zveznega odbora sindikatov, elektrokovinskih delavcev Jugoslavije Ismet Suljo, kjer se je s predstavniki DO pogovoril o aktualnih problemih. Pozanimal se je za potek uresničevanja nalog iz srednjeročnega programa razvoja DO ter za potek proizvodnje in uresničevanje planskih nalogov letošnjem letu. Beseda je stekla še o stopnji izkoriščenosti osnovnih sredstev in o problemih pri ustvarjanju dohodka ter kako v DO uresničujejo naloge iz stabilizacijskega programa.

Predsednik konference sindikata DO Elektrozveze Maks Simončič je ob tem pojasnil, da je njihova DO še vedno v poslovno organizacijski sanaciji s katero rešujejo posledice neuspešnega poslovanja v preteklih letih. Obrazložil je tudi nekatere vzroke kot so: kasnitve v zagonu proizvodnje novo razvitih naprav, težave pri zagotavljanju reproma-

teriala in neracionalno organiziranost DO, ki je nastala zaradi prevelike lokacijske in organizacijske razdrobljenosti.

V pogovor je posegel tudi v. d. glavnega direktorja DO Elektrozveze Franc Štancer in obrazložil poslovno problematiko delovne organizacije ter ob tem poudaril, da je za DO s tako

specifičnim proizvodnim programom, izredno obremenjujoč vsaka nestabilnost na tržišču. To še toliko bolj zaradi velikega števila — raznih sestavnih delov v njihovih izdelkih in nesprejemljive usmeritve naše bazične industrije v izvoz.

Domači proizvajalec je zaradi tega pogosto v izredno težkem položaju saj ne more zagotoviti rednega poteka lastne proizvodnje. Negativen je tudi učinek inflacije na investicijska vlaganja, ker nenehno krči fizični obseg načrtovanih vlaganj, kajti ob sklepanju pogodb za večletna razdobja ni mogoče vgraditi elementov nestabilnosti.

Ismet Suljo je še izpostavil vprašanje delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter kakšno je ovrednotenje proizvodnega dela, pri čemer je obveljala ugotovitev, da ustvarjalno kreativno delo ter predvsem še inovativno delo ni dovolj dobro nagrajeno. Po besedah predstavnikov DO Elektrozveze je skrb za kakovosten kader zanje življenjsko pomembna ker v tehnološko tako zahtevni proizvodni veji kot je njihova ni mogoče prosperirati brez dobrega kadra. To problematiko naj bi v bodoče bolj reševali. Glede na to, da obstajajo realne možnosti boljšega poslovanja v naslednjem letu in še posebej v letu 1986 pa bo možno tudi na tem področju doseči kvalitativne spremembe.

Ob tej priložnosti so posvetili še posebno pozornost d. delovanju osnovnih organizacij sindikata ter problemom, ki naj bi jih sindikat v bodoče reševal oz. pomagal pri njihovem reševanju.

Na koncu se je Ismet Suljo zahvalil za izčrpne informacije ter zagotovil, da bo predstavljeno problematiko namensko proizvodnje obrazložil na seji Zveznega odbora v novembru in poskušal doseči oblikovanje priporočil za njeno postopno urejanje.

B. Č.

RAZGOVOR Z JURETOM BOŽIČEM, VODJO SKUPNEGA RAČUNALNIŠKEGA CENTRA

Računalnik redno obratuje

Področje računalništva je eno tistih, kjer se v današnjem obdobju dogajajo vse nove in nove spremembe. O računalništvu mora dandanes nekaj vedeti, bi rekli, že skoraj vsak otrok, saj se računalniška vzgoja usmerja na se mlajše generacije. Tudi naša Iskra se je, kot je znano, odločno usmerila na področje računalništva in to kar z več strani hkrati, med njimi bi omenili predvsem njeno proizvodno računalniške opreme in pa, seveda, proizvodnjo in uporabo programske opreme.

Glede na vašo dolžnost vodje skupnega računalniškega centra v PPC, Vas prosimo, da nam poveste kaj o najnovejših dosežkih na tem področju?

Rad Vam ustrezem, saj je tudi kaj povedati. Julija in avgusta letos je bil namreč primerno adaptiran del prostorov v kleti I stavbe Iskra PPC v Ljubljani za sedanje in bodoče potrebe pri uporabi računalniških sistemov, to je avtomatske obdelave podatkov v centru celotne Iskre. Omenjene prostore je bilo nujno adaptirati predvsem zaradi zagotovitve njihove požarne varnosti, delno pa so to zahtevale tudi nekatere posebne tehnične zahteve in-

štalirane opreme (klimatske zahteve, šibkotočne in jakotočne instalacije).

Zdaj je že mogoče reči, da so primerno za uporabo urejeni že naslednji prostori: računalniški prostor, prostor za tiskalnice, prostor za operaterje ter komunikacijski center. Sicer pa je treba povedati da je na ta računski center vezanih 48 terminalov, ki se nahajajo na prav toliko mestih tako v stavbi PPC kot tudi zunaj nje.

Če vas prav razumemo, torej ta računalniški center zdaj že obratuje povsem normalno. Ali nam o tem morate povedati kaj več, na primer, od kdaj je računalnik že v uporabi in katere vrste obdelav že tečejo normalno?

V zvezi s tem vprašanjem naj povem naslednje: celotna adaptacija omenjenih prostorov na naš računalniški center je bila projektirana na kapaciteto treh sistemov, vendar ocenjujemo, da bo zadoščala predvidoma še za dodatna širjenja (v smislu postopnega osvajanja novih sistemov, oz. vrst obdelav) vse do konca tega stoletja, če upoštevamo, v ta center vključeno električno omrežje, vključno s prostorsko, električno in klimatsko ureditvijo v njem.

Tu se mi zdi prav izraziti priznanje posebej koordinatorju in izvajalcu adaptacije, Iskra Invest servisu, ker so njegovi delavci zahtevna adaptacijska dela uspeli opraviti v izredno

kratkem času ter tudi zelo kvalitetno, saj je, na primer, inšpekcijska služba prav zato mogla opraviti potrebne preglede objekta ter že do septembra letos izdati tudi uporabno dovoljenje.

Tako so nam omogočili da smo v teh prostorih z njihovo pomočjo instalirali računalnik Delta 4780/600 tako, da smo ga spustili v redno obratovanje že 1. oktobra. Od tega dne naprej torej naš računalniški center tudi redno obratuje v novih, preurejenih prostorih PPC.

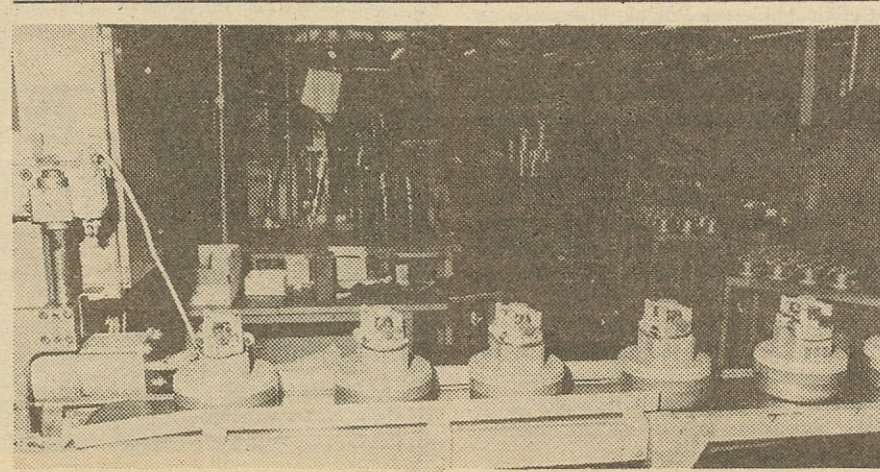
In katere vrste obdelav so že, oziroma še bodo v bližnji prihodnosti prenesene na računalniški center?

Zdaj operativno že izvajamo tu projekte za Izvoz, medtem ko so trenutno še v fazi razvijanja projekti za Uvoz, Prodajo, za PMPs (proizvodno-materialno planiranje ter za področje Ekonomike v DSSS. K temu naj dodam, da bomo konec leta 1984 naše računalniške kapacitete delno še razširili z dodatno opremo, medtem ko za leto 1985 načrtujemo poleg tega tudi nakup novega sistema. Sedanje instalirane zmogljivosti računalniškega sistema, ki smo ga zdaj pravkar instalirali, so namreč z omenjenimi vrstami obdelav, ki jih bomo v kratkem nanj prenesli, že v celoti zasedene.

Iz tega, kar ste nam povedali, je videti ne-le izredno hitro dinamiko na tem področju dejavnosti Vašega centra, temveč tudi visoko stopnjo usposobljenosti kadrov na tem področju, ki, seveda, takšno stopnjo dinamike sploh omogoča. Kaj bi rekli o tem?

Res, morda imate prav, saj je dejstvo, saj smo uspeli v izredno

(Nadaljevanje na 4. strani)



Sesalne enote (v ospredju): Iskra si je s temi agregati prislužila svetovni sloves.

TOZD ELEKTROMOTORJI, ŽELEZNIKI V proizvodnji več sesalnih enot

Dobro znanih težav z nabavljanjem reprodukcijskih materialov se v Tovarni elektromotorjev in gospodinskih aparatov v Železnikih niso uspeli otresti tudi v letošnjih prvih devetih mesecih. Še več: prav žongliranju med razpoložljivimi materiali in proizvodnim načrtom gre pripisati zaostanek za predvidenim fizičnim obsegom proizvodnje.

Vseh v gospodarskem načrtu opredeljenih ciljev niso dosegli, precej pa vendarle. Občutne so zlasti strukturne spremembe v proizvodnem programu letošnjih prvih devetih mesecev, ki so bili — v primerjavi z enakim obdobjem pred letom dni — predvsem v znamenju prevladovanja zahtevnejših, dražjih, večjih elektromotorjev.

Tako so, npr., proizvodnjo sesalnih enot, ki je v tem trenutku konjunkturalen artikel na vseh tržiščih, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali za četrtno, obenem pa za petino skrčili obseg proizvodnje kolektorskih elektromotorjev. To v povezavi z dejstvom, da so bili

nenehno otepali s pomanjkanjem prepotrebnih deviz.

To pomanjkanje v precejšnji meri izvira iz neizterjanih terjatev do inozemskih kupcev, slednje so konec oktobra dosegle že 2,4 milijona dolarjev, od tega nekaj še iz leta 1982! Slabšemu izpolnjevanju izvoznega načrta pa so botrovale tudi odpovedi kupcev. Nekaj izpada bodo do konca letošnjega leta poskušali še nadoknaditi, tako da bi dosegli vsaj 15 milijonov dolarjev izvoza. Vendar pa vse ne bo zgolj v njihovi moči: veliko je odvisno od uspeha dogovorov z jeseniško železarno, ki bi morala — da bi njihova prizadevanja uspela — popolnoma

Nesorazmerja med cenami reprodukcijskih materialov in cenami končnih izdelkov še vedno hudo ovirajo prizadevanja članov kolektiva Tovarne elektromotorjev in gospodinskih aparatov za boljše gospodarjenje. V prvih osmih mesecih letošnjega leta (obdobje januar — avgust 1984) se je dinamo pločevina podražila za 157%, aluminij za 172%, bakrena lak žica pa za 160%. To je seveda daleč od projekcije rasti cen za letošnje leto (črna metalurgija 38%, baker 41,5%, aluminij 25%). Ti, za Iskra v Železnikih bazni materiali, pa so se v obdobju od januarja 1983 do avgusta letos, v dobrem letu in pol torej, podražili: dinamo pločevina za 337%, aluminij za 362% in bakrena žica za 302%. Vse te podražitve so popolnoma neprimerljive z rastjo cen izdelkov iz Železnikov, še zlasti gospodinskih aparatov, ki so — kot vse kaže — dokončno izgubili bitko za obstoj na trgu. Kako bodo poslovali v prihodnjem letu, saj se nesorazmerja še razraščajo, bodo poskušali opredeliti v predlogu gospodarskega plana. Izdelali ga bodo predvidoma že do 15. novembra in ga do konca leta temeljito pretresli. Že zdaj pa je seveda znano, da bodo iz obsežnega proizvodnega programa umaknili vse proizvode, ki jih ne bo moč proizvajati z zaslužkom.

mnogokrat prisiljeni proizvajati motorje, za kakršne je bil pač material tistega dne na voljo, pojasnjuje tudi zaostanek za načrtom fizičnega proizvodnega obsega, izdelali so celo nekaj manj kot v enakem obdobju leta 1983, čeprav je rezultat sicer vrednostno boljši.

Ne glede na planske zahteve, ki jim tudi na izvoznem področju — v določeni meri tudi zaradi zgoraj opisanih težav — niso bili kos v celoti, pa so do konca letošnjega septembra veliko dosegli.

V primerjavi z devetimi meseci lanskega leta so čisti konvertibilni izvoz več kot podvojili, klirinškega so zmanjšali za 36,4%, hkrati pa uvoz v celoti oskrnili za 10,5%. Ne glede na zaostajanje za planom (dosegli so 54,7% letnega načrta) pa je 11,3 milijone dolarjev izvoza (skoraj za petino več kot lani) dosežek, na katerega so vseeno lahko ponosni. Rezultat je toliko vrednejši, ker je res trdo prislužen: poleg izredno slabe oskrbe z repromateriali so se

spremeniti dosedanje prakso dobav in cen dobavljenega materiala.

Precej pa bo lahko prispeval tudi Iskra Commerce, ki bi z uspešnejšim izterjevanjem zapadlega dolga bistveno pripomogel k uresničevanju plana, saj je pomanjkanje deviz ena temeljnih ovir. Konec koncev pa bi izterjanim denarjem lahko potegnili črto pod (napol) opravljenimi posli vsi udeleženci tega posla, ne le Iskra Commerce...

Koliko pozornosti namenjajo v Železnikih izvozu, dokazuje tudi podatek, da je realizirani konvertibilni izvoz v devetih mesecih predstavljal kar 40% celotnega prihodka, v enakem obdobju pred letom dni je konvertibilni izvoz predstavljal slabih 34% celotnega prihodka.

Rezultat poslovanja, akumulacija, je precej večja kot dosežena v enakem obdobju leta 1983, pa vseeno manjša od načrtovane. Bistveno boljši pa bi bil dosežek, če bi uspeli zmanjšati zaloge.

Stane Fleischman

Pod novim vodstvom obravnavali kopico pomembnih vprašanj

(Nadaljevanje z 2. strani)

stitucionalizirana kot področni kolegij za raziskovalno dejavnost se zato zavzema, naj bodo ta sredstva še vnaprej združevana po dogovorjeni dinamiki rasti.

Zaradi zahteve po prestrukturiranju proizvodnje, ki jo predvsem diktira potreba po večjem izvozu, pa ne moremo biti zadovoljni s hitrostjo uvajanja teh razvojno-raziskovalnih dosežkov v proizvodnjo in iz nje na tržišče.

Ozko grlo je v premajhnih investicijah in v pomanjkanju uvozne opreme nasplošno, zlasti za večjo avtomatizacijo proizvodnje, sodobnejšo razvojno, kontrolno in testno dejavnost.

V tretji točki je kolegij obravnaval predlog za usmeritev združenih sredstev za strateške razvojne programe v letu 1985. Upoštevajoč po eni strani predloge programskih svetov na podlagi vsebine nalog, po drugi pa gospodarske razmere, oceno realizacije in plan dohodka SOZD ter celotnih vlaganj v RR dejavnost, je sprejel predlog za močno znižano progresijo teh vlaganj. Sredstva bo usmeril DS SOZD v 12 strateških razvojnih programov za skupne interese Iskre. Popolnoma vsa sredstva bodo delovne organizacije dobile v direktno uporabo, večje deleže pa je kolegij predlagal za tiste pro-

grame, ki so pomembnejši za prestrukturiranje proizvodnje Iskre kot celote, za infrastrukturne programe in za take z večjim integrativnim značajem. Dodatno pa je upošteval izvozno usmeritev, pomembne nadomestitve uvoza repromaterialov ter ustreznost izvajalskih zmogljivosti po kvaliteti in kvantiteti.

Nekaj sredstev je predlagal kot delež Iskre za ustanovitev inovacijskega sklada SRS, nekaj sredstev pa tudi za tiste RR naloge, ki bi jih bilo bolje izvesti v Iskri-Santa Clari v ZDA.

V četrti točki je kolegij obravnaval osnutek metodologije za selekcijo razvojno-raziskovalnih nalog strateških razvojnih programov ter jo posredoval v sprejem in uporabo programskim svetom.

V peti točki je kolegij obravnaval predlog programskih svetov za dodelitev nevračljivih sredstev za nekatere razvojno raziskovalne naloge skupnega pomena strateških razvojnih programov.

V šesti točki pa je kolegij obravnaval zlasti zahtevo Iskre, da je treba v Posobni skupnosti za elektrokovinsko industrijo SRS zahtevati tako opredelitev plana, da bodo zajete tudi nekatere razvojne usmeritve SOZD Iskra v srednjeročnem obdobju 1986—90.

Mak

S. Fleischman

Predstavniki ITT za Evropo v Iskri

Zadnje dni oktobra je Iskro obiskala delegacija visokih predstavnikov firme ITT za področje Evrope, ki jo je vodil D. Weadock, predsednik evropske ITT.

Do obiska je prišlo v okviru 15. obletnice uradnega sodelovanja ITT in Iskre. Namenjen je bil torej predvsem slavnostnemu obeležju omenjene obletnice, zraven tega pa tudi pregledu dosedanjih poslovnih odnosov in razgovorom o prihodnjih.

Ugledni gostje so v spremstvu predstavnikov Iskre Dušana Pirca in Marjana Česna prispeli tudi v Iskro Telematiko, kjer sta jih sprejela Vit-

omir Osojnik s sodelavci in Aleksander Mihev. Po pozdravnem nagovoru je sledil ogled proizvodnje telekomunikacij. V razgovoru o nadaljevanju in poglobljanju poslovno-tehničnega sodelovanja je prišlo tudi do dogovora o podpisu nove pogodbe, ki bo zajemala nadaljnje odnose na omenjenem področju.

Delegacija ITT je svoj obisk nadaljevala z ogledom Iskrinega Centra za elektrotehniko. O nadaljevanju poslovnih odnosov se je pogovarjala tudi s predstavniki centra in Iskre Avtomatike.

Kazimir Mohar



Predstavniki ITT za Evropo v Iskri.

Zadovoljivi devetmesečni rezultati gospodarjenja

Nobena nova ugotovitev ni, da je značilnost letošnjih gospodarskih razmer v glavnem pomanjkanje dinarskih in deviznih sredstev, nagla rast cen, večanje obrestnih mer itd.

V takih pogojih je gospodarila tudi novogoriška Iskra Avtoelektrika s to razliko, da se je srečevala še s slabo kvaliteto vhodnih materialov in z občasnim pomanjkanjem raznih vrst potrebnih materialov. V zadnjih mesecih pa je na srečo ta problem nekoliko manj prisoten. Poglejmo nekoliko podrobneje, kako je bilo zaključeno tretje četrtletje v tej naši delovni organizaciji.

Ko so v Avtoelektriki napravili obračun poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta so ugotovili, da so rezultati dobri in da 3200 članski kolektiv uspešno sledi zastavljenim ciljem. Doseženi proizvodni rezultati so za 18 odstotkov boljši od lanskih v istem obdobju, odraz vsemu temu pa je zalaganje vseh članov kolektiva ter delno izboljšanje gospodarskih razmer. Tudi proizvodnja na zaposlenega je za 14% večja kot v lanskem letu.

Vrednost celotne prodaje v prvih devetih mesecih je za 90% večja od vrednosti prodanih izdelkov v enakem lanskem obdobju in znaša 5,5 milijarde dinarjev. Pri postavljanju planskih ciljev za letošnje leto so predvidevali nižjo stopnjo inflacije kot je trenutno dosežena, zato so prikazani odstotki izpolnjevanja planskih ciljev pri večini elementov ugodni.

Izvozne načrte so glede na letni plan realizirali 69 odstotno. Pri upoštevanju težav zaradi pomanjkanja nekaterih izdelkov in letni dopust pri nekaterih inozemskih kupcih pa ocenjujejo dosežene izvozne rezultate kot uspešne. Najbolje so realizirali izvoz preko kooperacijskih pogodb jugoslovanskih proizvajalcev avto-



Del orodjarne tovarne delovnih sredstev.

mobilov, solidne rezultate pa so dosegli tudi pri izvozu na konvertibilno področje. Med vsemi delovnimi organizacijami v SOZD Iskra so glede na izvoz na drugem mestu.

Porabljena sredstva so bila od lanskih večja za 81% in predstavljajo 80% celoletne planirane vrednosti porabljenih sredstev. Tak porast porabljenih sredstev je pogojen s porastom proizvodnje, še večji vpliv na porast pa so imele naglo rastoče cene vhodnih materialov in storitev. Največji del porabljenih sredstev odpade na porabljeni material in energijo. Naslednja velika postavka porabljenih sredstev pa je amortizacija.

Doseženi dohodek je še enkrat večji kot v enakem lanskem obdobju. Po pokrivanju obveznosti iz dohodka, kjer odpade največji delež na obresti, so ostanek čistega dohodka razporedili za osebne dohodke, v poslovni in rezervni sklad ter v sklad skupne porabe.

Kljub relativno dobrim doseženim rezultatom na nivoju delovne organizacije, pa sta z negativnim rezultatom zaključili poslovanje to-

varna malih zaganjalnikov Nova Gorica in tovarna vžigalnih tuljav Bovec. V obeh temeljnih organizacijah so že ob polletju sprejeli program ukrepov za odpravljanje izgub in ga tudi dosledno izvajajo.

Število zaposlenih delavcev je bilo konec septembra 2282, kar je za 4% več, kot pred enim letom. Povprečni neto osebni dohodek, izplačan v tem obdobju je bil 24.345 dinarjev. Primerjava z povprečnim neto osebnim dohodkom, izplačanim v gospodarstvu v naši republiki pokaže, da so v Avtoelektriki na enakem nivoju osebnih dohodkov, kot ostali delavci v gospodarstvu v Sloveniji.

Kljub sorazmerno dobrim pokazateljem poslovanja pa so v Avtoelektriki prepričani, da so še rezerve, predvsem pri zmanjševanju vseh oblik stroškov, zato bodo vse sila usmerili tudi na to področje. Ne nazadnje pa grede vsi njihovi napori v smeri doseganja še boljših rezultatov v nezavidljivih pogojih gospodarjenja.

Marko Rakušček

Obisk iz zamejstva v Idriji

Pretekli teden so na povabilo medobčinskega sveta SZDL severnoprimorskih občin obiskali Iskro v Spodnji Idriji predstavniki teritorialnih odborov slovenske kulturno-gospodarske zveze za Goriško in Videmsko pokrajino iz sosednje Italije.

Največ pozornosti so posvetili možnostim nadaljnjega sodelovanja med Iskro in slovenskimi gospodarstveniki onstran državne meje. Spodnjeidrijska Iskra namreč že dalj časa uspešno sodeluje z združenjem slovenskih obrtnikov Gometal iz Gorice. Koncem tega leta je to sodelovanje s podpisom dolgoročne proizvodne kooperacije še razširila. Prav te dni pa je bila ta pogodba tudi registrirana.

To sodelovanje bo 800-članskemu delovnemu kolektivu iz Spodnje Idrije še povečalo možnosti za nadaljnjo rast proizvodnje ter prodor na zahtevno italijansko tržišče.

Sodelovanje je izrednega pomena tudi za zamejske Slovence. »Gometal ima danes 60 zaposlenih, imamo 3000 kvadratnih metrov uporabnih pokritih površin v industrijski coni, v predmestju Gorice. Primanjkuje pa nam tehnologije in strokovnih kadrov in prav na tem področju pričakujemo pomoč gospodarstva Slovenije,« je povedal ob tem obisku Livio Antoni, predsednik Gometala. Predsednik teritorialnega odbora SKGZ za Videmsko pokrajino Viliem Černo, pa je dejal, da bi podobne oblike sodelovanja morale razvijati tudi v Benečiji, Kanalski dolini in Reziji, kajti le na ta način bo moč zaustaviti odseljevanje Slovencev s tega področja.

Ob tem pa so se predstavniki Iskre in teritorialnih odborov SKGZ tudi dogovorili o možnostih sodelovanja tudi na drugih področjih — od izmenjave gostovanj kulturnih skupin pa vse do športnih srečanj.

Mojca Čibej

Posvet proizvajalcev in uporabnikov kompresorjev

Pred kratkim je Iskra iz spodnje Idrije pripravila posvet proizvajalcev in uporabnikov hermetičnih kompresorjev iz vse Jugoslavije. Posveta, ki so ga vodili predstavniki Gospodarske zbornice Jugoslavije, so se udeležili še predstavniki Gorenja, Oboda iz Cetinja, Mikrona iz Prilepa, Elektromotorjev iz Djakovice, Hekoma iz Mostarja ter Rade Končarja iz Zagreba.

Udeleženci so se dogovorili, da bodo proizvajalci hladilne tehnike prihodnje leto izdelali 1,6 milijona hermetičnih kompresorjev, polovica jih bo namenjena domačim kupcem.

Soko iz Mostarja bo domačim izdelovalcem hladilne tehnike dobavil 562 tisoč kompresorjev, od tega jih bo 40 tisoč namenjenih servisni dejavnosti.

Na posvetu so se tudi dogovorili, da bodo v prihodnjem letu domači proizvajalci proizvedli elektromotorje za 750 tisoč kompresorjev, mimo kooperacijskih poslov pa bo naša industrija v prihodnjem letu uvozila še 351 tisoč kompresorjev.

Mojca Čibej

DO ISKRA KIBERNETIKA

Priprave na referendum

Na referendumu 22. novembra bomo odločali o pomembnih zadevah

Priprave na referendum, ki ga je delavski svet delovne organizacije razpisal za 22. november t. l., potekajo že dalj časa in tako je o pripravljenih gradivih razpravljali že širok krog delavcev. Sklican je bil tudi poseben informativni sestanek, na katerem so se zbrali delavci, ki bodo obrazlagali vsebino predlaganih odločitev in drugi, ki so se želeli podrobneje seznaniti z vsebino predlaganih aktov.

Delavski svet je obravnaval tudi devetmesečno poslovanje delovne organizacije. Ugotovil je, da je poslovanje kljub težkim pogojem še dokaj uspešno. Najslabše rezultate dosegamo pri izvozu, v večini zaradi pomanjkanja naročil. V tujini za večino izdelkov dosegamo višje cene, zato bi s povečevanjem izvoza dosegli tudi boljši dohodek.

Bilnaca uspeha izkazuje povečanje izdelkov za celotni prihodek 158, 148 E, čisti dohodek 146, za osebne dohodke 150 in sredstev za sklade 134 D. Izvoz je dosežen z indeksom 106, uvoz pa 78.

Delavski svet je sprejel nekaj sklepov, s katerimi naj bi se zagotovilo izboljšanje poslovanja do konca leta in v prihodnjem letu.

Delavski svet je razpisal tudi referendume za:

— združitve temeljne organizacije Elektronika Horjul v sestav DO Iskra Kibernetika, s čimer bi se zagotovilo zaokrožitev programov merilne tehnike;

— potrditev samoupravnega sporazuma v združevanju sredstev zaradi skupnega poslovanja in deleža v skupnem dohodku. Ta sporazum bo zagotovil pravičnejšo delitev in uporabo dohodka na osnovi kot jih določa zakon o združenem delu;

— potrditev sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev OD. Spremembe določajo povečanje dodatka za večizmensko delo od 10% na 18%, povečanje ocen rezultatov dela od 1% do 15% v primeru, da se delo opravi pred rokom. Sprememba tudi določa, da se v primeru, ko določen rezultat ni dosežen povečane ocene poračunajo.

Sporazum tudi pooblašča delavski svet DO, da sprejme prečiščeno besedilo tega akta.

— potrditev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev. Osnove bodo določene za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti, tako, da glede kriterijev za dodeljevanje kreditov ne bo razlik. Različne bodo lahko le višine sredstev z ozirom na rezultate temeljnih organizacij.

V temeljnih organizacijah se istočasno razpisujejo referendumi za pravilnike o reševanju stanovanjske problematike, ker je bilo to področje potrebno uskladiti z novo sprejetim zakonom.

V času od 12. do 17. novembra bodo organizirani zbori delavcev, na katerih bodo delavci seznanjeni z vsebino predlogov. Vsa gradiva pa so na razpolago v temeljnih organizacijah.

Nace Pavlin

Deset let semiškega Informatorja

V vrsti biltenov in internih glasil, ki jih tako redno kot občasno izdajajo naše temeljne in delovne organizacije združenega dela v Iskri praznuje leto desetletnico stalnega izhajanja tudi »Informator«, interno glasilo Delovne organizacije Iskra Kondenzatorji Semič

Vsekakor je desetletnica za neko periodiko lahko že kar častitljivi jubilej, zlasti še, če pomislimo, da v Semiču redno, dvakrat mesečno ali pa tudi izredno, po potrebi, izdajajo svoje interno glasilo v nakladi 500 izvodov. Kdor namreč le malo pozna tovrstno delo, dobro ve, na kakšne težave zadenejo uredniki in uredniški odbori takšnih glasil, zlasti še, ker gre v glavnem pri tem za neprofesionalne kadre, ki iz zanimanja, ljubezni in veselja urejujejo in pišejo v takšna glasila. O pomembnosti in nujnosti takšnih biltenov in glasil sploh ne bi tu podrobneje govorili, saj je dovolj znano in tudi v praksi izpričano, kako pomembna je informacija delavcu pri njegovem odločanju in aktivnem samoupravljanju.

Ob jubileju svojega »Informatorja« je uredništvo zapisalo tudi, da jim je kljub večkratnim poizkusom v tem obdobju, da bi tako oblikovno kot tudi vsebinsko zasnovano glasilo spremenili, to le delno uspelo. Nekoliko se je sicer povečalo število tistih, ki so pripravljeni napisati članek, kar pa je še

vedno premalo, da bi lahko pokrivali vsa področja, kjer se dogajajo pomembne stvari ali pa se oblikujejo določene informacije. Zato uredništvo upravičeno aplira na vse, posebej pa še na tiste, ki so po samoupravnih splošnih aktih odgovorni za obveščanje, da mu vsestransko pomagajo pri delu.

Nadalje so zapisali, da bi tudi oblikovno radi glasilo spremenili tako, da bi bilo bolj lično in zanimivo. Uredniški odbor si je zastavil cilj, da bo obliko spreminjal postopoma in bo tako spremenil do novega leta naslovno stran. Zato prosijo bralce, ki imajo ideje, kako naj bi ob koncu jubilejnega leta oblikovali »Informator«, naj jih posredujejo uredništvu glasila. In ker nameravajo zaupati izdelavo nove naslovne strani tiskarni, so zato tehnične možnosti neomejene.

Tudi mi se pridružujemo s čestitkami uredništvu semiškega »Informatorja« ob njegovem jubileju in mu želimo, da bi s svojimi izboljšavami in spremembami uspel ter tako še naprej zvesto, podrobno in razumljivo informiral svoje delavce prav o vsem v njihovi delovni organizaciji in temeljnih organizacijah združenega dela ter jim s tem tako pomagal pri uresničevanju njihovih samoupravnih pravic in dolžnosti, zlasti pa jim z dobrimi, natančnimi in resničnimi informacijami zlasti pomagal pri odločanju.

D. Ž.

Višina povračil stroškov za opravljanje del in nalog

Na podlagi Sas o enotnih osnovah in merilih za izplačila povračil stroškov delavcem, ki so jih imeli v zvezi z opravljanjem nalog v SOZD ISKRA ter na osnovi družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračilo stroškov, so bili stroški za povračilo po podatkih Zavoda za statistiko in Republiške skupnosti za cene za tretje trimesečje leta 1984 naslednji:

- Povprečno ugotovljeni stroški za dnevnice (stroški za prehrano) jpo 5. čl. SaS) znašajo**

— cena dnevnica nad 12 ur	1.219,00 din
— polovična dnevica od 8 do 12 ur	635,00 din
— znižana dnevica od 6 do 8 ur	457,00 din
- Povprečni stroški za prenočišče v hotelu B kategorije (po 6. čl. SaS)**

— po priloženem računu	912,00 din
— brez računa največ 40%	365,00 din
- Kilometrina (9. čl. SaS) — pavšalni znesek za prevoženi kilometer z avtomobilom srednjega razreda**

— za 15.000 km letno	16,60 din/km
— za 20.000 km letno	15,10 din/km
— za 25.000 km letno	14,00 din/km
- Stroški za ločeno življenje (14. čl. SaS)**

— stroški za stanovanje največ	8.200,00 din
— stroški za prehrano največ	10.970,00 din

Računalnik redno obratuje

(Nadaljevanje s 3. strani)

kratkem času, ne-le osvojiti tehnologije interaktivnih računalniških obdelav, temveč jo tudi produkcijsko že izkoriščati. Ob tem je, seveda, treba imeti pred očmi izkušnje drugih, ki so za podobne naloge potrebovali praviloma precej več časa, tudi dve in več let.

Toda, mislim, da o tem zdaj nima smisla preveč razpravljati. Pomembneje, se namreč zdi dejstvo, da je zdaj novi računalniški sistem instaliran v novih prostorih in da nam to pomeni predvsem materialne pogoje za uree-

ničenje novih načrtov, ki so — zaradi vse hitrejšega tempa v svetu na tem področju — neizogibno pred nami.

Zato nas v našem centru ta trenutek bolj zaposluje misel o tem, da smo »na nekem začetku«, manj pa se zadržujemo ob mislih, češ, da smo zdaj nekaj dosegli in še manj tudi »dokončali«. Nove delovne naloge so torej nedvomno še pred nami in na preteklost nimamo časa preveč misliti. Takšno je, bi rekel, delovno razpoloženje med našimi kadri ta čas.

mak



Med slavnostno sejo DS TOZD Feriti.

Slavnostna seja DS TOZD Feriti

V TOZD Feriti so v petek, 26. oktobra s slavnostno sejo delavskega sveta obeležili 32. obletnico obstoja in hkrati podelili nagrade petnajstim jubilarantom.

Seje so se udeležili: člani delavskega sveta, predstavniki DPO s sedežem v Ljubljani in iz poslovne enote Ljubno-Solčava, člani razširjenega kolegija, predsednik in člani KPO delovne organizacije IEZE, kot častni gost Anton Stipanič, član predsedstva Gospodarske zbornice Jugoslavije ter seveda jubilaranti:

10-letnico dela v Iskri so slavili: Lela Borkovič, Albina Dolenc, Vida Golob, Jelena Gril, Vladimir Jernejšek, Verona Kovačič, Slavka Kumprej, Jožica Lakner, Branko Medič, Marko Mrak, Alojz Perko, Ana Rajter, Radenko Stevanovič, Darko Zajec. 20 let pa je Iskri že zvesta Ivanka Grlica.

Po uvodnem govoru predsednika Žarka Kranjca, ki ga posebej objavljam v celoti, je spregovoril direktor temeljne organizacije Dušan Dolničar. Zavzel se je za še okrepljene stabilizacijske napore, ki se morajo tudi v Feritih potrditi v še boljšem gospodarjenju. Ko je govoril o pomenu lanskoletne investicije, jo je označil kot vzpodbudo za nadaljnjo rast tovarne, za razširitev tistega dela proizvodnje, za katerega je tržišča še dovolj.

Zaradi tega je treba misliti na povečanje zmogljivosti. Vsem navzgorim jubilarantom pa se je zahvalil za njihov prispevek k doseženim rezultatom in jih hkrati pozval, da s svojimi izkušnjami in nadaljnjim delom še naprej tvorno sodelujejo pri razvoju, za večjo socialno varnost in boljši življenjski standard celotnega kolektiva.

Po podelitvi nagrad jubilarantom so se vsi prisotni zbrali ob tovariškem pogovoru in si hkrati ogledali slikarsko razstavo svojega sodelavca Slavka Braice.

BESEDA PREDSEDNIKA DS TOZD FERITI ŽARKA KRANJCA

Zahtevna proizvodnja terja ljudi, ki z njo živijo

Dovolite, da začnem današnjo slavnostno sejo delavskega sveta, ki je posvečena 32-letnici naše temeljne organizacije, predvsem pa jubilarantom, ki letos praznujejo 10 in 20 let neprekinjenega dela v Iskri. Ob tej priložnosti pozdravljam v naši sredini predsednika KPO Marjana Henigmana, ki je v tej novi funkciji prvič med nami in člana predsedstva GZJ



Jubilaranti dela iz TOZD Feriti.

ISKRA

Antona Stipaniča. Nadalje pozdravljam vse članke kolektiva, ki sicer ne prisostvujejo sejam DS in ne nazadnje še posebej tople pozdravljam letošnje dobitnike priznanj za 10 in 20 letno delo v Iskri.

Navada je že, da ob takih priložnostih spregovorimo o naši skupaj prehojeni poti, o trenutni situaciji ter o perspektivah, ki nas čakajo v bližnji in daljnji prihodnosti.

Dovolite, da se tudi jaz v nekaj skopih stavkih povrnem v leto 1983, katerega smo zaključili s sorazmerno dobrimi rezultati, z zaključitvijo investicije in dokaj optimističnimi načrti za l. 1984. Kljub dobrim rezultatom nismo pri analizi pozabili in zanemarili kritičnih postavk in pokazateljev, ki so nam kvartilni rezultat na koncu l. 1983.

Omenil bi resnično najbolj pereče probleme in sicer nedoseganje konvertibilnega (77% plana z 1,5 mil. dolarjev), veliko vrednost zalog reprodukcijskega materiala, trend padaja produktivnosti in nadpovprečna rast števil zaposlenih. Že tedaj nam je bilo popolnoma jasno, da je naš nadaljnji obstoj in razvoj, ob vse težji gospodarski situaciji, v dooini, odvisen samo od našega prodora na tuja tržišča, predvsem zahodna, od ohranjanja kvalitete, ki smo jih že imeli ter odpravljanja eoinkljivnosti, ki sem jih prej omenil. Oboigateni s temi spoznanji in dobrimi temelji iz predhodnih let, ob razširjenih proizvodnih možnostih, smo z optimizmom vstopali v letošnje leto.

Pri tem moramo opozoriti, da težav, ki so jih imele druge TOZD s plasmanom svojih izdelkov, nismo poznali. Poleg tega si upam trditi, da sta vzdušje in klima med zaposlenimi omogočala resnično velike korake v razvoju in rasti. Omenim naj tudi, da kljub uspešnem in zglednemu poslovanju nismo z denarjem ravnali negospodarno, temveč smo krepko pretehtali upravičenost vsakega stroška in naložbe. Tako se je varčevanje odražalo tudi eri Dc ča2so bili povprečni OD v letu 1983 15.500 din, kar nas je uvrstilo v drugo polovico TO v DO.

Pogoji gospodarjenja se tudi v letošnjem letu niso spremenili, še več, ugotavljamo, da so težji in bolj zaostreni in čedalje bolj jasno postaja, da vse več TOZD težje uspeva in dosega zadovoljive rezultate. Ko smo ob polletju ugotavljali rezultate poslovanja, se nismo zadovoljili s splošno ugotovitvijo, da dobro izpolnjujemo planske naloge in da so doseženi rezultati dobri. Saj je bila na primer realizacija proizvodnje 58% letnega plana, kar je 41% več kakor v istem obdobju 1983. leta.

Vsi elementi delitve celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka so nad planiranimi. Tudi vsi kazalci nam kažejo, da smo uspešno zaključili prvo polletje. Realizacija dolarske vrednosti izvoza je dosegla 59% letnega plana in je to kar za 78% več kot lani v istem obdobju. Iz strukture celotnega prihodka je razvidno, da se delež izvoza povečuje glede na realizacijo na domačem trgu. Pripomniti je treba, da smo ob začetku leta imeli nekaj težav z reprodmaterialom, kar nam je rezultat zagotovo še poslabšalo. Prav te dni imamo na razpolago prve podatke o uspešnosti poslovanja za preteklo devetmesečno obdobje. Zaključki bodo verjetno identični kot za prvo polletje, čutiti pa je že delno stagnacijo naročil pri nekaterih vrstah izdelkov.

Kljub ugodni oceni poslovanja pa smo pri podobni analizi ugotovili naše stare slabosti,

in sicer velike zaloge materiala, slabo kvaliteto oz. prevelik izmet v procesu ter padanje produktivnosti. Nismo se ustavljali samo pri ugotavljanju pomanjkljivosti, temveč smo redno, tako po poslovodni kot po samoupravni liniji sprejemali ukrepe za odpravo teh pomanjkljivosti. V nekaterih primerih se je pojavilo tudi površno in neposlovno obnašanje do kupcev, tudi do tujih, kar nam v bodočnosti lahko še kako škodi, čeprav trenutno nimamo s plasmajem svojih izdelkov nobenih težav.

Zanimivo je, da se je pri analizi slabih točk čokicalo da so vzroki za te v glavnem subjektivne narave, za katerimi stojijo posamezniki, oddelki, službe. Jasno je tudi, da take stvari ne moremo več tolerirati, ker nam to veže denarna sredstva in povzroča veliko škodo ter slabi poslovni rezultat in neposredno vpliva na osebne dohodeke. Le-ti so bili v povprečju 50% višji kot v enakem obdobju preteklega leta. Jasno je, da tudi veliko povečanje osebnih dohodkov ne more slediti cenam na našem trgu. Samo masa sredstev za osebne dohodeke se je dejansko povečala za večji odstotek, samo to maso razdeljujemo na večje število zaposlenih in postavlja se vprašanje, ali znamo dvigati proizvodnjo samo z novosprejetimi delavci. Kaj se dogaja z našo boljšo izrabo delovnega časa, racionalizacijami, inovacijskimi predlogi, boljšo organiziranostjo...

Zato bi se moral sleherni izmed nas zavedati, kaj je povzročil s tem, če je slabo opravil naročeno delo, če ga je opravil površno, če naredi izmet ali pa če ga sploh ne opravi.

Ko bo tak odnos do dela vsem nam tuj, mislim da se bomo tisti trenutek lahko prenehali pogovarjati o slabi kvaliteti, o neposlovnosti, o materialu v skladišču, ki ga ne potrebujemo in verjetno tisti trenutek tudi višina osebnih dohodkov ne bo več problematična.

Omeniti želim tudi obveznost iz leta 1983, ki nam je do sedaj še ni uspelo rešiti namreč investicije v pripravi mase, v proizvodnjo posistorjev, v proizvodnjo visoko permeabilnih feritov ter v avtomatsko proizvodnjo dušilk še ne prinašajo željenih rezultatov, čeprav v te namene angažiramo vse razpoložljive moči in znanje.

Ko razčlenjujemo težave, ki jih imamo pri zagonu, ugotavljamo, da so le-te v glavnem subjektivne, le malo je objektivnih. Upam, da bomo te probleme razrešili ta in naslednji mesec, tako da bomo v letu 1985, ki bo osnova za naslednje petletno obdobje, stopili pripravljeni in s planiranimi kapacitetami.

Ocenjujem, da nas v bodoče čaka težko in zahtevno delo ob istočasnem reševanju v proizvodnji vsakodnevno pojavljajo. Pomanjkanje reprodmateriala, nepravčasne dobave, slaba kvaliteta, nepopoln asortiman zaloga, slaba likvidnost, vse to so problemi, s katerimi se bomo srečevali.

Svoj negativen vpliv ima tudi padec realnih OD in tendence po uravnilovki zaradi visokih življenjskih stroškov. Upoštevajoč naše trenutne razmere, v katerih smo, moramo še naprej iskati tehnične rešitve, ki bodo omogočale racionalnejšo proizvodnjo, manjšo porabo energije, izboljšali delovne pogoje, predvsem pa pocenile proizvodnjo, ker bomo le na ta način ter z več in boljšim delom, večjo produktivnostjo in kvaliteto, zagotovili sredstva za razširjeno reprodukcijo in sredstva, ki bodo zagotavljala in nam omogočala normalne življenjske pogoje. Ne morem se strinjati s trditvijo, češ »saj ne morem nič narediti za izboljšanje«. Vsak ima dejanske možnosti izboljšati proizvodnjo in poslovanje, potrebna je samo prava zavest, iniciativnost, določeno znanje in če je prisoten dogovor za skupno akcijo in dosledno vztrajanje pri sprejetih ukrepih, rezultat ne more izostati. Naša vsakdanja skrb mora biti gospodarno ravnanje z reprodukcijskim materialom, energijo, stroji, delovnim časom.

Obsežnost in povezanost nalog, ki jih bomo izvajali v okviru gospodarske stabilizacije, zahteva kvaliteten pristop, stalno aktivnost, ob dogovarjanju pa do izvajanja ter popolno angažiranost vseh struktur, od poslovodnih preko samoupravnih pa do družbenopolitičnih.

Ocenjujem, da je naša proizvodnja zahtevna, da potrebuje ljudi, ki ferite poznajo in z njimi živijo in da dobrega feritorja ni mogoče vzgojiti čez noč. In prav v tem vidim pomembnost vas — jubilarantov. Prepričan sem, da le tisti, ki je pri nas 5, 10 let, pozna svoje delo, pozna ferit, diha s tovarno in čuti pripadnost njej. Tudi kvaliteta dela takega delavca je na drugačnem nivoju kot ostali. Zato sprejmite jubilaranti priznanje tudi v tem smislu, ob želji, da bi bilo v bodoče jubilarantov še več.

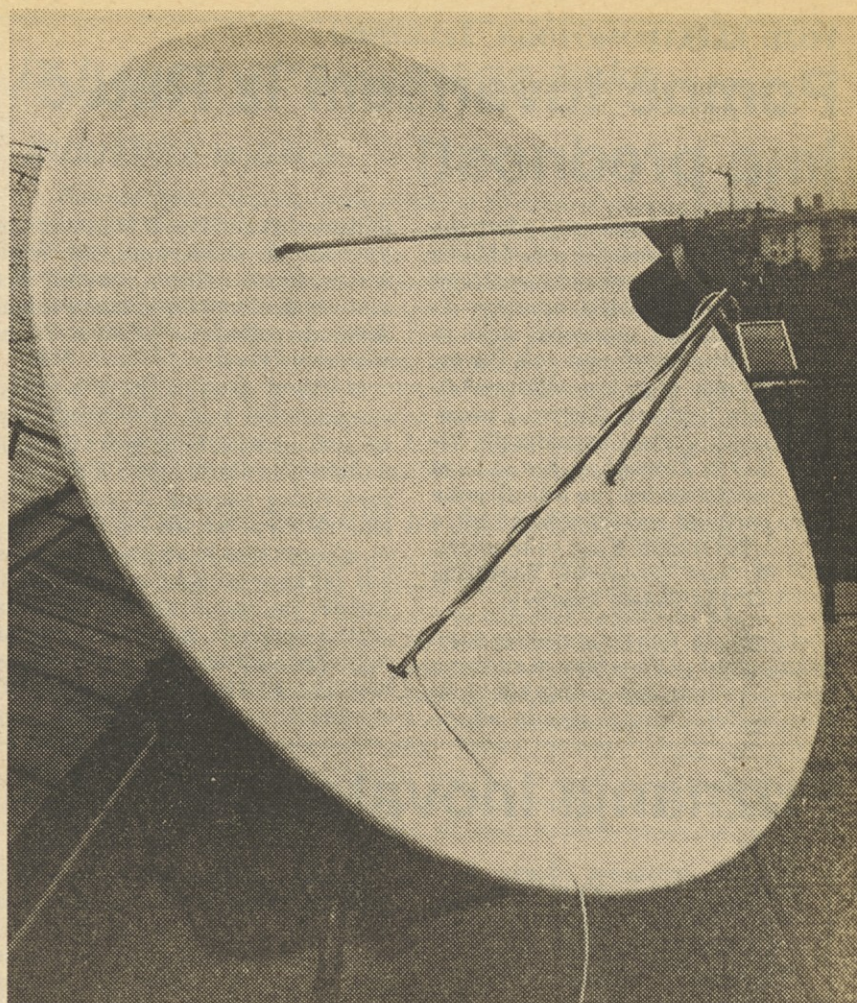
I. S.

Peter Petrič odšel v pokoj

Sodelavci TOZD MKD smo se pred nedavnim poslovili od svojega dolgoletnega sodelavca Petra Petriča, ki je odšel v zaslužni pokoj.

Peter Petrič se je v Iskri zaposlil leta 1952 kot izučen sedlar. Delal je v različnih proizvodnih oddelkih, nazadnje pa je bil zaradi bolezni premeščen v skladišče planske priprave proioivdnje MKD. Ne ravno lahka dela skladiščnika je opravljal vestno in natančno, saj se je zavedal, da skladišče ni samo skladišče, temveč trgovina, ki mora biti vedno vedno urejena in ne nazadnje — čista.

Zgodilo se mu je, da je moral v zadnjih letih delati za dva, saj je andomeščal svojega nekdanjega sodelavca, ki je zapustil Iskro že pred leti. Gotovo mu je bilo dostikrat ežko, vendar ni nikoli



Do televizijske slike s pomočjo satelita

TOZD Antene, Vrhnika — Ob našem zadnjem obisku v vrhniški temeljni organizaciji smo na položadi, ki jo uporabljajo za preizkušanje anten in antenskih naprav, fotografirali izdelek, kakršnega na Vrhniki še nismo opazili.

Gre za parabolično anteno, namenjeno za sprejem sig-

nalov s satelita HORIZONT.

Geostacionarni telekomunikacijski satelit svojske proizvodnje oddaja televizijske signale frekvence 3,675 GHz.

Vrhniškim strokovnjakom je uspelo izdelati naprave, ki brezhibno sprejemajo signale sovjetske TV mreže, konkretno 1. programa TV Moskva.

Celoten antenski sistem so v Tovarni anten in antenskih naprav postavili z namenom, da bi na praktičnem primeru nabirali izkušnje za sprejem signalov z bodočega evropskega satelita.

SF

Dokončan dolgo pričakovani železniški podhod v Stegnah

Iskrin industrijski kompleks v Stegnah ima že od začetka kaj nesrečno lego. Na eni strani ga po vsej dolžini utesnjuje ravna mednarodna železniška proga Ljubljana—Jesenice, na drugi pa vodni rezervat, ki izključuje sleherni poseg v to naravno okolje. Cestna povezava tako že od nekdaj šepa, to pa brikdo občutijo vsi tisti naši sodelavci, ki tam delajo ali tovarne obiskujejo.

V dobi, ko so v Stegnah rasle prve Iskrine tovarne, ni bilo lahko zbrati denarja za gradnjo. Ko pa je v tovarnah že stekla proizvodnja, so se začele težave pri zaposlovanju delavcev, zlasti strokovnjakov, kajti Stegne so bile piecej oddaljene od cestnih komunikacij. Do tja je bilo treba vsaj zadnji del pešati, če ni bilo možnosti lastnega prevoza.

Zaradi skromnega števila linij mestnega avtobusnega prometa si je Iskra prizadevala za vzpostavitev nove linije, vendar so bile vse prošnje zaman. Delavci v Stegnah so se morali zadovoljiti z mestno linijo številka 3, ki se je končala onstran proge. Vmes je bila železnica in še zapor-nice, ob katerih smo trtili čas in za-

mujali delo. Zaporničar je namreč »zaradi varnosti« vse prezdodaj zaprl promet, po odhodu vlakovne kompozicije pa je zapornice prepozno dvignil, včasih pa si je prihranil delo in preprosto počakal z zaprtimi zapornicami na naslednji vlak.

Ko je Iskra Invest servis začela urejati industrijski kompleks v stegnah, je bila edina povezava s tem delom ozka asfaltna cesta ob takratnih stanovanjskih barakah. Cesto so zelo slabo vzdrževali, polna je bila lukenj in blata ob dežju. Pozimi so jo slabo pluzili tako, kot bi bila najslabša cesta zadnjega razreda v malo obljudenem kraju.

(Nadaljevanje na 6. strani)

pokazal razočaranja zaradi dela. Bolelo pa ga je v duši, ker ga nadrejeni niso nikoli vprašali: »Kako je, Peter, kako ti gre?«

Dragi Peter, zato ti najožji sodelavci

toliko bolj sikreno zagotavljamo, da te zelo pogrešamo in da ne bomo pozabili nate!

Sodelavci TOZD MKD DO Telematika



Spominski posnetek s sodelavci.

Pomoč tovarišem iz Reteč ima prednost!

Pred nedavnim smo v dnevnem časopisu zasledili vest, da bodo v Iskrini tovarni elektromotorjev in gospodinjstvih aparatov iz Železnikov omogočili delo za prebivalce odročne vasi Davča, prostor, ki ga je uredila tamkajšnja krajevna skupnost, so ponudili delovni organizaciji NI-KO iz Železnikov, ker pa ta ni zainteresirana, so s škofjeloške občinske ravni predlagali Iskro v Železnikih. Kako so se odločili, smo povprašali direktorja TOZD Toneta Rakovca:

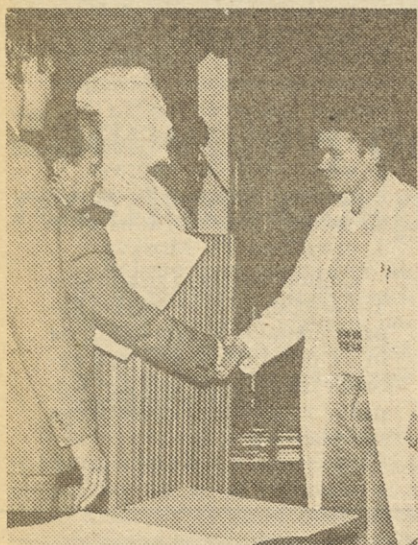
»Glede na današnje razmere, ko imamo pred očmi težave, v katere je zašla Tovarna gospodinjstvih aparatov iz Reteč, smo se seveda odloči-

li, da o obratu v Davči še ne moremo govoriti. Predvidevamo, da bomo vse možnosti najprej ponudili Retečam in šele po tem bi lahko razmišljali o približevanju dela prebivalcem v Davči.

V Davči je tamkajšnja krajevna skupnost kot investitor uredila 600 m² prostorov, ki bi jih brez vsakršnih dodatnih stroškov lahko uporabili v proizvodne namene. V začetku bi lahko v teh prostorih zaposlili 30 ljudi, sčasoma pa bi se število zaposlenih lahko povečalo do največ 60. Vendar pa, kot že rečeno, ima absolutno prednost pomoč pri reševanju težav znotraj naše delovne organizacije, v Tovarni gospodinjstvih aparatov.« Stane Fleischman

Priznanja inovatorjem

Ob letošnjem dnevu inovatorjev je bilo v Iskri Kibernetiki srečanje inovatorjev, na katerem so ocenili uspešnost inventivne dejavnosti. Najbolj uspešni inovatorji so prejeli posebna priznanja.



Poleg nagrad so tudi priznanja primer spodbujanja inventivne dejavnosti.

Zbrane inovatorje je pozdravil direktor področja razvoja in programa Rudi Zorko. Poudaril je pomen inventivne dejavnosti za gospodarstvo ki postavlja pred nas nujnost uvažanja sodobnih tehničnih dosežkov in uporabo novih tehnoloških rešitev, da bi čim hitreje, ceneje in manj tvegano dosegli zastavljene cilje kratkoročnega in tudi dolgoročnega programa razvoja. Zato moramo inventivno dejavnost še bolj razviti in pridobiti še večji krog inovatorjev. To nam bo zagotovo uspelo le s pravilno organiziranostjo in z ustrezno stimulacijo.

Poglejmo uspešnost inovatorjev v Iskri Kibernetiki v obdobju enega leta. Prijavili so 114 predlogov. Največ prijav je imela Tovarna števcev (49), sledijo Tovarna instrumentov (33), Tovarna stikal (9), Tovarna merilnih naprav (8) in ostale temeljne organizacije z nekaj manj predlogi. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta se je letos število prijav v devetih mesecih povečalo za 18 odstotkov. Z množično inventivno dejavnostjo smo prihranili 16.670.000,00 dinarjev. Skupna vrednost izplača-



O pomenu inventivne dejavnosti je govoril Rudi Zorko.

nih nagrad pa znaša 962.000,00 dinarjev.

Na tej slavnosti je 42 najbolj uspešnih inovatorjev prejelo diplome, ki so bile izdelane v Iskri Kibernetiki. Ob denarni nagradi je za nekatere zelo pomembna spodbuda tudi priznanje v obliki plakete ali diplome, zato naj bi postalo srečanje inovatorjev s podelitvijo priznanj ustvarjalcem tehničnih izboljšav in izumov aša stalna praksa.

Ob skromni pogostitvi smo imeli z inovatorji sproščen razgovor. Morada ne bo odveč, če omenimo, da je bilo največ kritik izrečenih na račun strokovnih služb, ki ocenjujejo pripravljene inovacije.

Inovatorji so navedli konkretne primere, ko inovacija ni bila sprejeta zaradi subjektivnih vzrokov. Očitno je negativen odnos do naprednih idej škodljiv za naše gospodarstvo. Zato moramo take pojave obsojati in preprečevati, resnično veljavo naj dobi ekonomska korist predlogov inovacij. Jože Škofic

O drugi šoli s področja kakovosti

»Za nami je drugi del šole področja za kakovost, ki je v celoti namenjena izobraževanju vodilnih delavcev na področju kakovosti v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela.

V prvem delu te šole, ki je obravnaval integrirani sistem zagotavljanja kakovosti, smo že poročali,« je v začetku našega razgovora poudaril Lotar Kozina, in nadaljeval:

»V tem, drugem delu pa smo zbrali poglavja, ki kot zaokrožena skupina dopolnjujejo temeljno temo. Predavatelji v tej skupini so bili tako iz drugih proizvodnih organizacij, kot tudi iz visokošolskih ustanov.

V tem delu šole področja za kakovost smo obravnavali naslednje teme:

— Sistem celovitega zagotavljanja kakovosti proizvodov in storitev je sistem, ki se v svetu vedno bolj uveljavlja in pomeni širjenje kakovosti problematike in tehnične kakovosti izdelkov na kakovost storitev in nastopanja organizacije v celoti. V Iskri resno razmišljamo, da bi del svojih aktivnosti usmerili v realizacijo takega sistema.

Naslednja skupina predavanj je bila posvečena preskušanju, delovanju mednarodne organizacije na področju kakovosti in nalogam in odgovornostim služb kakovosti, ki izhajajo iz zakona o merskih enotah in merilih.

Čeprav delno že znana večini prisotnih, nam je uspelo v okviru teh predavanj v veliki meri sistematizirati znanje udeležencev pa tudi marsikaj novega so zvedeli.

Zanesljivosti elementov in sistemov tako osnovam kot tudi metodološkemu pristopu in možnostim delovanja na tem področju smo posvetili ves dan. K sodelovanju za to področje smo povabili tudi dr. Vukovića iz Univerze v Zagrebu. Zelo živahna razprava pri okrogli mizi — namenjeni isti temi — je pokazala, da smo sicer v zadnjih letih na področju zanesljivosti marsikaj naredili, vendar bi ob organiziranem in bolj povezanem delu naredili marsikaj več.

V naslednji skupini smo predsta-

vili osnove nadzorne kontrole, njeno delovanje in predstavili IS 9000. Živahna razprava ob okrogli mizi, namenjeni tej temi, je razčistila nekatere osnove za uvažanje nadzora.

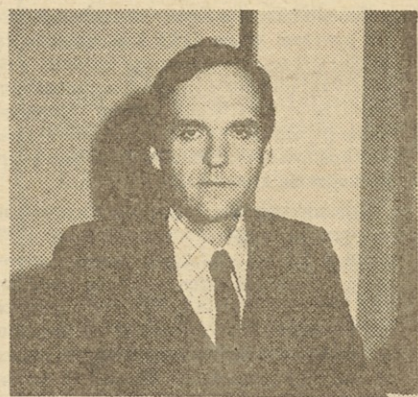
Zlatković iz Radeta Končarja v Zagrebu in Omladič iz Gorenja sta predstavila zagotavljanje kakovosti v svojih organizacijah. Zanimiva predavanja so pokazala pristope v sorodnih delovnih organizacijah in nekatere za nas zelo zanimive rešitve. Vprašanj in razprav ni in ni hotelo biti konca. Organizator seminarja je moral nekajkrat opozoriti, da je čas za večerjo zdavnaj minil.

Skupina tem je obravnavala projektiranje in racionalnost meril in kontrolnih naprav in kontrolo sredstev za proizvodnjo. Tudi tu je bilo možno slišati marsikaj novega.

Zadnji dan smo posvetili mikroelektronskim integriranim vezjem. Sledila so si predavanja o rezultatih utekavanja vezij v napravah in pravilni uporabi — naravnost iz prakse in o proizvodnji in kontroli v naši organizaciji Mikroelektronika.

Udeleženci seminarja so si ogledali tudi film o Mikroelektronskih integriranih vezjih, ki je dal dosti natančnejši pregled na problematiko proizvodnje vezij kot pa ogled tovarne,« je zaključil Lotar Kozina.

Sicer pa naj o šoli povedo svoje še udeleženci.



Mihajlo ZOZOLLY, DO ISEZ:

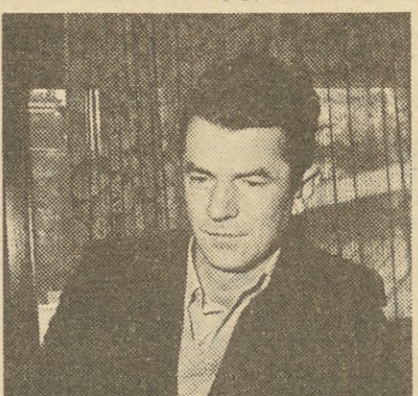
Za seminar sem se odločil zato, ker smo se vsi člani področnega kolegija za kakovost pri SOZD Iskra odločili, da bomo na tej šoli sodelovali, kot poslušalci, pač ne glede na to, kaj smo doslej slišali ali znali. Seveda sem ugotovil, da se v glavnem člani dogovora niso držali — razen nekaterih izjem — ki so pač tu prisotne.

Kako ste s predavanji zadovoljni, kakšne vtise odnašate?

V programu te skupine je bila napovedana tudi tema o metodiki vodenja, ki pa je bila sedaj, žal, zamenjana s specialnimi poglavji.

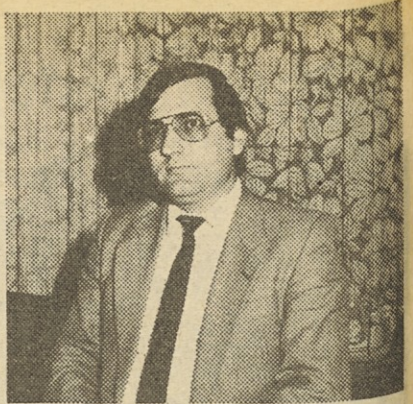
Predavatelji so se v glavnem potrudili — razen nekaterih redkih izjem — in so res poskušali najbolj enostavno in razumljivo prenesti nove izsledke in nova znanja. Kot posebno koristnega ocenjujem del o zanesljivosti, ki je, po mojem mnenju, pri nas še vse premalo sistematično obdelan.

Dejavnost sama je na tem področju še vedno prepuščena iniciativi posameznika. V moji delovni organizaciji imam opraviti s kupcem, ki mu prav zanesljivost izredno veliko pomeni, zato na tem področju delamo verjetno več kot drugi, vendar, še vedno premalo. Seveda pa bi bilo koristno tudi tistim, ki se predavanja doslej niso udeležili, da bi se ga v prihodnje udeležili, saj pomeni, če že ne drugega, osvežitev znanja in stike s profesionalnimi sodelavci. To pa nazadnje tudi nekaj pomeni!



Stanislav BIRSA, DO Avtoelektrika

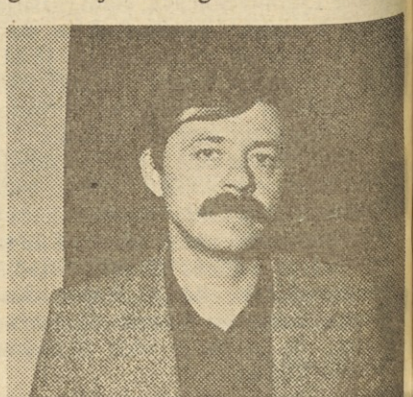
Na vprašanje, zakaj sem se odločil za to šolo, bom odgovoril, zelo preprosto: Ker se šele kratek čas ukvarjam s tem področjem, mi šola pomeni vir informacij s tega področja. Vtis? Zelo pozitivni so. Program je sicer precej širok, zato bi morala kazalo v drugi obliki obravnavati še ožja področja.



Janez PODLOGAR, DO Telematika

Izredno pomembno se mi pri tej šoli zdi prav izmenjava izkušenj in teoretičnih znanj, ki jih druge šole, žal, ne dajo. Zato je takale šola pomembna in potrebna.

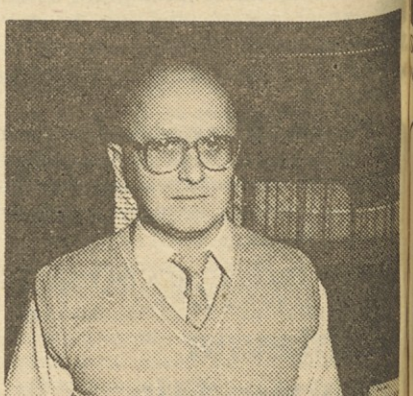
Tudi jaz imam ugodne vtise; zlasti me je navdušila izmenjava mnenj s predavatelji, ki so prišli iz zunanjih institucij (naprimer iz Gorenja, Rade Končarja, pa predavatelj Vuković s Fakultete v Zagrebu, ki je dal nujen organizacijski pregled na zagotavljanje kakovosti. Z njim smo imeli imenitno diskusijo o najbolj konkretnih in najaktualnejših problemih, s katerimi se srečujemo pri delu in lahko rečem, da smo od njega dobili tudi najbolj praktične napotke in primerjavo z delovnimi organizacijami drugod.



Tone BIZJAK, DO IEZE, TOZD KEKO

Šole sem se udeležil, ker znanje prav v tem trenutku najbolj potrebujem. Situacija je namreč taka, da naj bi cilji, ki si jih bomo izdelali v tej šoli, vodili k boljšemu plasmanu naših izdelkov in k večji konkurenčnosti le-teh.

Seveda nas čaka ogromno dela. Vendar, usmeritve so prave in jih je treba realizirati, Integralni sistem za zagotavljanje kvalitete bo res zagotovil novo kvaliteto. Tu nas bo seveda, čakalo dosti dela. Zato se bomo sedaj morali ne-le pogovarjati, ampak preiti k dejanjem.



Jože COLARIČ, DO IEZE, TOZD HIPOT

Smo velik izvoznik, zato se srečujemo tudi s problemi na tujih trgih. Zato si moramo znanja o zagotavljanju kakovosti, če že ne pridobiti, pa vsaj obnoviti (nekateri stvari s te šole smo pač že slišali na različnih seminarjih). Gre torej za znanje in pristop k reševanju problemov.

To je toliko bolj potrebno tudi zato, ker je zagotavljanje kakovosti širok pojem in problem zagotavljanja kakovosti ni le enostranski, temveč gre za res integralno vprašanje.

Nekatere stvari sem slišal na široko, čeprav ni bilo nujno. Tako lahko rečemo, da smo dobili informacije, oz. znanja, od zelo do manj nujnih in uporabnih. Mislim še, da trikrat en teden odsotnosti v tako kratkem času pomeni preveliko obremenitev za nekoga, ki v združenem delu dela na svojem področju. Tolikšna odsotnost namreč slabo vpliva na proizvodnjo. Zato bi morali šolo nekako drugače prilagoditi, saj za nas, ki prihajamo od dlje, pomeni tolikšna odsotnost, preveliko breme.

MAK

Dokončan dolgo pričakovani železniški podhod v Stegnah

(Nadaljevanje s 5. strani)

Položaj pa se je kmalu zboljšal. Najprej so zgradili južno servisno cesto onstran proge. Po njej smo lahko prišli prav blizu tovarn, vendar nas je ločevala še vedno železniška proga.

Takrat je Iskra tudi zaprosila Viator, naj bi podaljšal ali preusmeril eno izmed svojih mestnih prog na južno servisno cesto ob železnici. Ko so se nato še pričeli razgovori o trasi severne ljubljanske obvoznice, ki naj bi potekala v bližini industrijske cone v Stegnah, je Iskra pričela vse pristojne opozarjati na nevzdržne razmere. Da bi si skrajševali pot na delo ali domov, so delavci v Stegnah ukrepali po svoje, na najbolj nevaren način in sicer z divjimi prehodi neposredno prek proge, ne glede na promet. Nekaj jih je za to drznost plačalo z življenjem.

To je izbilu sodu dno. Odgovorni predstavniki občine Ljubljana-Siška so energično zahtevali, da v okviru komunalnih investicij v Šiški zgradimo ustrezno povezavo med južno servisno cesto in kompleksom v Stegnah. Pot od zahtev do urničitve pa ni bila niti kratka, niti enostavna. Občinski plani namreč leta 1980. niso vsebovali gradnje podvoza, ali podhoda. Ni bilo denarja, še manj projektov. Organizacijske enote v Stegnah pa niso hotele več združevati sredstev iz dohodka za gradnjo infrastrukture v občini, dokler ne bo razrešen problem podhoda.

Po večkratnih pogovorih je nato komunalna skupnost občine Ljubljana-Siška najprej izdelala projekt, v naslednjem letu pa je Iskra Invest servis sprožila pogovore o gradnji. Med tem je Iskra Invest servis dosegla pri takratnem Viatorju, da je leta organiziral redno progo mestnega avtobusa po južni servisni cesti. Položaj se je s tem že precej izboljšal.

Predračun za gradnjo podhoda je kazal, da bo investicija veljala nad 2 stari milijardi dinarjev. Dogovorili smo se, da bosta Iskra in IMP financirali polovico sredstev, drugo polovico pa naj bi prispevala Komunalna skupnost iz sredstev za gradnjo infrastrukture v občini. Težko pričakovana investicija je tako dobila dokončno obliko.

Ko so bila sredstva zbrana, se je pričelo zapletati s soglasji. Po več mesecih so občinski organi končno le izdali gradbeno dovoljenje. Gradnja je bila nato poverjena skupini železniškega podjetja, ki najbolj obvlada prebijanje terena pod železniško progo. Nato je bilo treba še počakati, da so minile zimske olimpijske igre, ker v tem času ni bila mogoča delna zapora železniške proge.

Po številnih urgencah smo končno le dočakali dan, ko so zabrnili prvi stroji. Preboj je bil dokaj hitro narujen. Problemov pa še ni bilo konec. Primanjkovalo je cementa, nato železa, ob koncu letošnjega septembra pa se je še zataknilo pri dobavi plastificirane aluminijeve pločevine za kritje stopnišča.

Prvi železniški pregled ni uspel. Inšpektorji so se razšli, pustili pa so nam zajeten zapisnik ugotovljenih napak. Drugi tehnični pregled je bil nekako pred desetimi dnevi. Razen majhnih pomanjkljivosti inšpektorji niso imeli bistvenih pripomb. V zapisniku smo končno zagledali odrešili stavek o dovoljenju za uporabo podhoda.

Direktor Iskre Invest servisa Marjan Dvoraček je na zaključnem sestanku inšpektorjev dejal: »Za občino Šiška je to majhna investicija, za Iskra pa zelo pomembna in težko pričakovana. Osem smrtnih žrtev iz Iskre je obležalo na progi, predem smo zgradili ta podhod.«

Štefan Volčevšek

Sveži glasovi iz Iskrine zlate slušalke



Temperamentni gost večera Alberto Granada — Gregorič je skupaj z ansambлом »Modrina« poskrbel za res učinkovito »mehikansko« vzdušje!



Letošnja »Zlata slušalka« Iskra Telematika se je začela z nastopom citrarske skupine iz sosednje delovne organizacije Sava.



Sonja Magdič in Miran Potočnik med izvedbo pesmi »Dolly, hej«, ko še nista dočela, da...

OB RAZSTAVI LIKOVNIH DEL SLAVKA BRAICE V TOZD FERITI V Ameriki se je naučil slovensko

Slavko Braica, rojen 1956 v Šibeniku, je po poklicu strojni ključavničar, zaposlen v TOZD Feriti. S slikanjem se ukvarja že celo desetletje. V zadnjih letih je dvakrat razstavljal v Ljubljani in nekaj njegovih del visi v avlah poslovnih stavb. Sodelavcem se na razstavi, odprti ob slovesni seji delavskega sveta, predstavlja z desetimi krajinami in portreti, o katerih je akademska slikarka Tatjana Verbinc podala mnenje, da cenijo odmak od tradicionalno nanizane predmetnosti in občutno izraznost, saj je znano, da je Cleveland pravzaprav »največje elementov, barvah in potezah s čopičem. V pogovoru z avtorjem pa smo izvedeli naslednje:

Seveda nas najprej zanima, kako ste vi, ki ste poklicno tehnično usmerjeni, začutili potrebo po umetniškem izpovedovanju?

»Lahko bi rekel, da tiči poglavitni vzrok v družinski tradiciji, kjer je likovno izražanje prisotno že nekaj rodov. Precej pa je name vplival tudi moj sorodnik in vzornik Aleksander Guberina, ki je v Ameriki, kjer prebiva, že znan in uveljavljen slikar.«

Ob tem smo izvedeli, da je Slavko celih 15 let preživel v Clevelandu, kamor se je odselil s svojimi starši, ko je bil star dve leti. Zanimivo pa je to, da se je tam, poleg angleščine, izredno dobro naučil tudi slovenščine, saj je znano, da je Cleveland pravzaprav »največje slovensko mesto«, glede na število Slovencev, ki tam živijo.

To je najbrž precej pripomoglo, da ste po povratku izbrali Ljubljano za kraj stalnega bivanja?

»Da, ker sem tako dobro znal slovensko, sem se v Ljubljani vpisal na Srednjo tehnično šolo in se po šolanju tukaj zaposlil.«

Vrnimo se k vašemu likovnemu udejstvovanju. Kako bi ocenili sami sebe, svoj stil, ki ste mu zvesti?

»Rad bi poudaril, da moje pojmovanje slikarstva nima dosti skupnega z naivo, čeprav sem likovni samorastnik. Svoj stil bi označil kot realizem z nadihom ekspresionizma in se v tem oziru nekako približujem akademski poti.«

Kdaj najdete čas za slikanje in kako dolgo se ukvarjate z izdelavo enega platna?

»Slikam seveda v prostem času, ob koncu tedna, najraje v naravi. Ne morem pa točno vedeti, koliko časa mi bo vzelo slikanje posamezne slike, vse je odvisno od navdiha, oziroma od pristopa k posameznemu motivu.«

Pa vaše slike tudi uspešno prodajate?

»Kar nekaj mojih slik je bilo že odkupljenih, delam utdi po naročilu, predvsem otroške portrete. Mislim pa, da ne postavljam previsokih cen, navadno zaračunam stroške za material, h katerim prištejem še 30%, kar ponavadi znesne med 1 do 2 S milijoni.«

Toliko Slavko o svojih izdelkih. Z nestrpnostjo pa pričakuje odzive sodelavcev, ki si ogledujejo njegova dela v Mali sejni sobi v TOZD Feriti.

I. S.

Gorenjci so še vedno veliki pristaši odkrivanja mladih pevskih talentov. To je prepričljivo potrdila letošnja »Zlata slušalka«. V dvorano kranjske Iskre Telematike se je k poslušanju in navija-nju zgnatlo preko 1000 ljudi.

Mladi Iskre Telematike so letos devetič zapored organizirali svojo tradicionalno zabavnoglasbeno prireditev »Zlata slušalka«, ki se je svoj čas odvijala pod naslovom »Iskra poje«.

Namenjena je zbliževanju mladih Iskre iz vse Slovenije v kulturnih snovanjih, hkrati pa v razvedrilo in sprostitve delovnim ljudem, da nekoliko pozabijo na vsakdanje tegobe neusmiljenega tempa življenja in dela. To svoje poslanstvo prireditve iz leta v leto bolje izpolnjuje. Vsebinsko in kvaliteto se neprestano krepi in vzporedno raste tudi njena priljubljenost.



Mito Trefalt je nazadnje le razglasil: zmagovalca po mnenju strokovne žirije sta Sonja Magdič in Miran Potočnik. Pripada jima tudi drugo mesto občinstva. Za nagrado sta dobila telefonski aparat ETA 85 in umetniško fotografijo Darka Cadeža.



Beba Halkič je z izvedbo uspešnice »Skitnica« marsikoga prepričala v svoje pevske kvalitete.



Adolf Pelzel — ljubljeneec občinstva.

Letos se je pod odrskimi žarometi zvrstilo 19 pevcev, duetov, kantavtorjev in ansamblov. Veliko se jih je predstavilo z lastnimi skladbami, od katerih so bile nekatere po skladateljski in izvedbeni plati celo zrele za studijsko snemanje in predstavitev v širšem slovenskem glasbenem prostoru.

Preden na kratko predstavimo letošnje zmagovalce, zapišimo imena tistih, ki so dali prireditvi trden povezovalni okvir.

Za učinkovit uvod je poskrbel ansambel folklorne skupine »Sava«. Dekleta in fantje v narodnih nošah so z zvoki citer in violine, petjem in recitacijo ustvarili pristno gorenjsko vzdušje. Dokazali so, da folklorno izročilo še vedno živi in da ima tudi široko oporo v pisani množici poslušalcev.

Še silnejše aplavze je požel temperamentni gost večera Alberto Granada — Gregorič. Odet v pončo in pokrit s sombrerom je res prepričljivo odpel serijo klasičnih latinsko-ameriških pesmi in vse skupaj obložil z med-klici o svobodi, bratstvu in mednarodnem sodelovanju. Zvenelo je iskreno in prav nič podobno običajnim tovrstnim »internacional-showom«.

Iz tujega strokovnega tiska

Industrija vijakov

Zahodni Nemci izdelajo letno približno 50 milijard vijakov, podložk in matic, vse v srednjih in manjših obratih, pravzaprav v večjih obrtniških delavnicah. Čeprav je panoga v zadnjih letih nekoliko nazadovala predvsem zaradi sorazmerno visokih delavskih mezd, ni pričakovati bistveno manjše proizvodnje. V panogi je zajetih približno 100 podjetij, ki imajo tudi svoje lastno združenje. Po mnenju poslovodje tega združenja lahki in antikorozijski vijaki iz umetnih snovi ne ogrožajo proizvodnje, ker so dragi, premalo čvrsti in neprevodni. Združenje ima svoj raziskovalni laboratorij, ki se ukvarja z nalogo, kako bi te izdelke mehansko, termično in antikorozijsko izboljšali. Mimo tega pripravljajo tudi sistem za avtomatično montažo in kako zmanjšati uporabo energije.

Uporaba rastlinskih in živalskih beljakovin

Predsednik ameriške korporacije Research services v Fort Worthu iz Teksasa-Orlando A. Battista je prejel patent za odkritje postopka, po katerem bodo izdelovali iz rastlinskih in živalskih beljakovin oblike za opekline in druge rane, prav tako pa tudi za številne druge medicinske potrebe, pri čemer je možna tudi uporaba za tekstilna vlakna. Osnovna surovina so lahko ovseni kosmiči, kosti, zlasti pa soja. Battista zatrjuje, da je treba beljakovine obdelati in sicer tako, da so molekule s »kemičnimi mostovi« bolj povezane med seboj. Take pa je treba dehidrirati še z alkoholom. Na ta način pridobljeni material se je izkazal kot posebno primeren pri rekonstrukcijski medicini. Battista govori o strukturah podobnih kostem, umetnim arterijam, sintetični roženici za očesne operacije itd.

Odkritje je izrednega pomena, čeprav praktičnih rezultatov za zdaj še ni. Battista pa velja za velikega iznajditelja, saj ima že 75 patentov in je objavil tudi številne znanstvene študije. Odkril je med drugim mikrokristalno celulozo za farmacevtske tablete in snov za zaustavitev krvavenja, ki jo na splošno uporabljajo v kirurgiji.

Bakterije žro strupe

Znani ameriški biokemik Ananda Chakrabarty z univerze v Illinoisu je skupaj s kolegi S. T. Kelloggom in D. K. Chatterjem odkril mešanico bakterij, ki ima vse lastnosti, da razgradi herbicid 2,4,5-T, ki je poglavitni sestavni del strupenega uničevalca vsega rastlinja »agent orange«. Znano je, da so s kemičnim orožjem »agent orange« Američani v Vietnamu povsem opustošili velike zelene površine.

Chakrabartyju je nekoč že uspelo odkriti bakterije, ki požirajo nafto. Za to odkritje je prejel patent, ki ga je vrhovno patentno sodišče v ZDA tudi potrdilo. Odkritje bakterij, ki se prehranjujejo s strupom 2,4,5-T, je zelo pomembno, ker je tega strupa že zelo veliko v zemlji, zlasti v deponijah in mnogih kanalih, čeprav domneva Chakrabarty, da verjetno sama narava tudi skriva postopek uničevanja herbicidov.

Rimljanski beton

Gradbena umetnost Rimljanov še danes velja pri mnogih arhitektih in gradbenih inženirjih za zibelko moderne gradbene tehnike. Z razvojem betona ali kot so ga Rimljani imenovali »opus caementitium« se je začela pred približno 2.000 leti nova era velikih gradbenih del. Zanimiv primer je Pantheon v Rimu, antični tempelj izjemne veličine in lepote.

Nove raziskave so potrdile, da je imel rimljanski beton izredne lastnosti, ki ustrezajo tudi današnjim normam. Tako ustrezajo vrednosti tlačne trdnosti sedanjemu visokokakovostnemu betonu, druge vrste betona pa imajo tudi nižje vrednosti. To dokazuje, da so Rimljani že takrat poznali različne lastnosti betona in jih tudi uporabljali glede na posamezna gradbena dela. Šele z rimljskim betonom so bile možne velike prostorske konstrukcije: mostovi, pristaniške naprave in drugi veliki objekti, čeprav so jih tudi takrat izdelovali iz kamna zaradi manjših stroškov.

Gradbena dela iz »opus caementitium« kljubujejo še v današnji čas. Ponekod so sicer razvaline, vendar ne zaradi notranjega razpada.

Bonnie in Clyde

Predsednik ustanove za zaščito računalništva v Pensilvaniji Stephen Leibholz trdi, da sta Bonnie in Clyde delovala v napačni panogi. V poprečju dobi ameriški bančnik ropar 20 tisoč dolarjev pri enem napadu, seveda, če ga ne ujamejo. Če ga odkrijejo, ga v 90% obsodijo na pet let ječe. Poprečni kriminallec v računalništvu pa si pridobi 50 tisoč dolarjev. Samo v 15% primerov ga odkrijejo in obsodijo na pet mesecev zapora.

V 21 ameriških zveznih državah so sedaj zakoni proti zlorabam v računalništvu, vendar bodo še letos sprejeli nova določila z zveznim zakonom. Raziskava ameriškega pravnškega združenja trdi, da je od 283 podjetij nastala v 25% izguba zaradi računalniškega kriminala. Samo lani je bilo zaradi tega 700 milijonov dolarjev škode, nekateri pa celo menijo, da je bilo te škode za 3 milijarde dolarjev.

Robotizacija

Japonski proizvajalec Fujitsu Fanuc ponuja sedaj industriji robot R 3. Robot »dela« s 180 m na minuto, nosi mase do 15 kg in ponavlja gibe z natančnostjo ± 0,1 mm. Zavzema zelo malo prostora, porabi malo energije in ima avtomatično menjavo orodja. Standardna izvedba s šestimi osmi velja 300 tisoč dolarjev; po želji pa ga proizvajalec tudi posoja ob mesečni najemnini 600 dolarjev.

Zbral, prevedel in priredil
Marjan Kralj

zložil Gorazd Rakovec, besedilo pa je napisala Biserka Car, oba iz Iskre.

Lanskoletni absolutni zmagovalac Adolf Pelzel se je skoraj enako dobro odrezal tudi letos. Dober glas, občutna interpretacija, zanesljivost v intonaciji in ritmu, uspešnica »Goodbye, Michelle« — vse to mu je prineslo največ glasov poslušalcev in tudi drugo mesto strokovne žirije. Mladenič je dozorel v popevkarja, ki se lahko mirno kosa z marsikom na domačih zabavnoglasbenih odrih.

Tretje mesto je strokovna žirija prisodila Jeseničanu Janku Fonu, ki je zaigral svojo skladbo »Šla si«. Za tega mladega avtorja so značilne dobro zasnovane lirčne pesmi. Podaja jih s prepričljivim zanosom in pravo mero okusa pri izpovedovanju intimnega, ob dobri dinamiki, dikciji in intonacijski točnosti.

Seveda je bilo v dobrih treh urah programa možno slišati še nekaj solidnih izvajalcev tudi med tistimi, ki niso dobili nagrad. Med temi je zlasti obetavna skupina »Epicerter«, ki izvaja

(Nadaljevanje na 8. strani)

Dvosmerni prenos znanja med Iskro in AMI

Še se lahko spomnimo, da je Iskra v začetku leta 1983 prodala ameriški firmi American Microsystems Inc. pravico do proizvodnje govornega vezja za telefonski aparat.

Iz tega se razvija nadaljnje sodelovanje in tako je bila v mesecu oktobru med Iskro in AMI podpisana pogodba o medsebojnem odstopu pravic in dokumentacije za proizvodnjo mikroelektronskih vezij. Iskra odstopa Američanom govorno vezje za telefonski aparat, v zameno pa od nje dobi generator impulznega izbiranja za telefonski aparat.

Nadalje je v pogodbi predvideno dokončanje razvoja osnovnih vezij. S kombiniranjem osnovnih rešitev bosta nastali dve dodatni veziji. Tako si bo Iskra ustvarila družino mikroelektronskih vezij za svoje telefonske aparate, ki bo zanimiva za lastno proizvodnjo in za prodajo na svetovnem trgu.

Za razvoj novih mikroelektronskih vezij bo firma AMI prispevala vso potrebno opremo (računalnike, programsko opremo, prostore itd.) in izdelala vsa potrebna orodja za proizvodnjo razvitih vezij (maske in testne pripomočke). Medtem bo Iskra poskrbela za telekomunikacijsko sistemsko znanje in strokovno delovno silo, ki bo izpeljala omenjeni razvoj. Podpis pogodbe o skupnem razvoju mikroelektronskih vezij torej pomeni dvosmerni prenos znanja med Iskro in AMI.

Dosedanji razvoj mikroelektronskih vezij je bil izpeljan na Fakulteti za elektrotehniko ob sodelovanju strokovnjakov Iskre Telematike. Na podoben način bo razdeljeno tudi delo, ki ga Iskra prevzema z novo pogodbo. Seveda je že sklenjena tudi ustrezna pogodba s Fakulteto za elektrotehniko v Ljubljani.

Izračuni, ki so bili pripravljeni v zvezi z novo pogodbo, kažejo, da bo imela Iskra v opisanem sodelovanju pozitiven devizni učinek v vrednosti 700.000 dolarjev.

Podpis nove pogodbe pomeni veliko priznanje strokovnjakom Fakultete za elektrotehniko, ki načrtujejo nova mikroelektronska vezja in strokovnjakom Iskre Telematike, ki sodelujejo s sistemskim znanjem.

Kazimir Mohar

Ob otvoritvi slikarske razstave naših umetnikov bi vas radi seznanili tudi z literarnimi ustvarjalci. Zato vas v petek, 9. novembra ob 19. vabimo na literarni večer, kjer boste poleg del lahko spoznali tudi avtorje in se z njimi pogovorili. Dobimo se torej v petek, 9. novembra ob 19. v dvorani nad Delavsko restavracijo v Savski Loki!

OO ZSMS Telematike in Kibernetike

Tudi v letošnji zimski sezoni lahko najamete kočjo Mladost na Krvavcu. Najemnina znaša 700 din dnevno. Prijave zbira Rajko Kožar, tel.: 2952.

8. šahovski festival Iskra '84 v Kranju

Delavci Iskre Kranj v okviru sindikalne konference letos organizirajo že 8. šahovski festival ISKRA 84, ki bo potekal 18. 11. 1984 od 9. ure naprej v delavski restavraciji Iskre Telematike na Laborah v Kranju.

Letošnja šahovska prireditelj je namenjena počastitvi dneva republike in ponovnemu srečanju s šahisti drugih delovnih organizacij in z zamejskimi Slovenci, ki so že redni udeleženci šahovskega festivala.

Za tekmovalce se lahko prijavijo tako moške kot ženske ekipe. Moška ekipa šteje 4 člane — šahista, ženska ekipa pa 2 članici — šahistki.

Ekipe bodo razporejene v skupine po igralni moči, v katerih bo deset ekip. Igra bo potekala po splošnih pravilih hitropoteznega šaha. Vsak igralec bo imel 10 minut časa za razmišljanje med eno partijo.

Ob nastopu mora vsaka ekipa obvezno imeti dve šahovski uri in dva kompleta šahovskih figur s šahovnicama.

Udeležence čakajo pokali in nagrade.

Prijave sprejemamo še eno uro pred pričetkom tekmovanja.

Vsaka moška ekipa mora plačati prijavnino v višini 600, ženska ali mladinska ekipa pa 400 din.

Organizacijski odbor

nizatorjev. Zraven tega smo slišali dovolj dobro bero svežih glasov.

Zato lahko zaključimo, da je Iskrina »Zlata slušalka«, ki bo prihodnje leto praznovala svojo 10-letnico, že presegla običajne okvire tovrstnih prireditev s pevi amaterji. Polagoma prerašča v nekaj več.

Manjka le nekaj vsebinskih premikov (dokončen poudarek izvirni glasbi, strožja predselekcija pevcev), pa se bodo z lastnim zabavnoglasbenim festivalom lahko pohvalili tudi Gorenjci. Volje, moči in izkušenj za kaj takega imajo namreč že čisto dovolj.

Kazimir Mohar

Srebrnič itd. Srebrnič je imel enak točkovni rezultat, kot tretje uvrščeni, vendar slabši Buholc. Dosegel je enega boljših rezultatov od vseh dosedanjih uvrstitev naših šahistov.

Ostali Iskraši so se razvrstili takole: 8.-14. Leon Mazi (po Buholcu deveti), 18.-26. Brane Deželak, 27.-36. Drago Čopić.

V drugi skupini je zmagal Marjan Rogale, Iskraši pa so se odrezali takole: 6. Dušan Čebular, 18.-27. Janez Špental, Bogdan Brezigar, 33.-41. Milorad Knežević, 42.-49. Sašo Košnik, Milorad Tomić in Vinko Filipčič. V drugi skupini je igralo 60 šahistov.

Med 11 udeleženkami v ženski konkurenci so bile najboljše: 1. Joži Hribar, 2. Pavla Košir, 3. Brigita Rakič itd.

Za dosežene rezultate lahko posebej pohvalimo Srebrniča in Čebularja. Nekoliko so razočarali Mazi, Deželak in Brezigar. Vsi ostali so dosegli pričakovane rezultate.

Brezigar Bogdan

Zmagali »starejši«

Po nekajletnem premoru je Šahovsko društvo Iskra organizirala tradicionalni šahovski dvoboj med Starejšimi in Mlajšimi. Tekmovanja se je udeležilo 76 šahistov. Pomerili so se na 38 deskah. Najstarejši mentor slovenskih šahovskih organizatorjev je star nič manj in nič več, kot 85 let in je premagal 70 let mlajšega tretjekategorika Martina Kodriča. Najmlajši pa je bil Igor Jelen, ki je že drugokategornik. Igral je neodločeno s Rudijem Pergovnikom.

Najzanimivejši kakor vedno so bili dvoboji na prvih desetih deskah, kjer so bili boljši mlajši. Dvoboj so dobili s 6:4. Posamični izidi vseh nastopajočih po deskah so bili naslednji:

1. Jelen : Justin 1:0, 2. Šiška : Čačič 0:1, 3. Srebrnič : Mikac 0:1, 4. Galle : Krumpak 0,5:0,5, 5. Halik : Steiner 0:1, 6. Čopić : Lagudin 0:1, 7. Kobler : Rijavec 0:1, 8. Timer : Butala 0,5:0,5, 9. Troha : Djurič 1:0, 10. Percl : Kalaš 1:0, 11. Pergovnik : Jelen 0,5:0,5, 12. Brezigar : Marinšek 1:0, 13. Špende : Miklavčič 1:0, 14. Ivič : Krebelj 1:0, 15. Samobor : Kodrič 1:0, 16. Klarič : Slivnik 1:0, 17. Poljanšek : Lunder 1:0, 18. Blas : Čopić 0:1, 19. Soukal : Piskar 0,5:0,5, 20. Stupan : Bilek 1:0, 21. Svetic : Jančigaj 1:0, 22. Dolenc : Zupančič 1:0, 23. Černe dr. : Natek 1:0, 24. Lesar : Kodrič 1:0, 25. Sterle : Kraševac 1:0, 26. Ulčar : Bijelič 0:1, 27. Petrič : Pergovnik 1:0, 28. Fon : Podržaj 1:0, 29. Bilbija : Novaković 0:1, 30. Cimperman : Doljčanin 1:0, 31. Knežević : Anžur 0:1, 32. Zaplotnik : Ugovšek 1:0, 33. Grčar : Cimperman 0:1, 34. Kadič : Škof 1:0, 35. Jakše : Miklavac 0,5:0,5, 36. Korošec : Kajin 0,5:0,5, 37. Markovič : Bavcon 0,5:0,5, 38. Brus : Znidarčič 0:1.

Kakor smo že omenili so bili najbolj zanimivi dvoboji na prvih desetih deskah. Po pričakovanju sta najprej sklenila premirje tekmovalca iz prvega sindikalnega moštva Galle in Krumpak. Čopić je naredil velik spregled in je kmalu priznal poraz boljšemu Lagudinu. Srebrnič je po hudi borbi ugotovil, da je za Mikaca za figuro prekratek.

Po dolgem času se je za šahovnico pojavil tudi mojster Šiška, ki pa ni imel sreče s Čačičem. Lepo so svoje nasprotnike premagali Troha, Percl in mladi Rijavec. Še najdlje sta igrala mednarodni mojster Jele in Justin. Zmagala je rutina prvega.

Naša kronika bi bila nepopolna, če ne bi omenili, da je nastopila tudi ena sama šahistka Bojana Ugovšek. Naletela je na borbenega Zaplotnika, ki je običajno velik kavalir in jo je neusmiljeno premagal. Beležimo tudi magistrski remi med Soukalom in Piskarjem. Tako nimamo samo velemojstrske remije in remije na ravni svetovnih prvakov, ampak še remije na ravni magistrstov. Končni rezultat je bil 23,5:14,5 za starejše.

Vsi prisotni so obljubili, da spet pridejo drugo leto na tako zanimivo srečanje, seveda če ne bodo imeli večjih zadržkov.

Brezigar Bogdan

ZAHVALI

Ob nenaadni izgubi mojega dragega sina

MLADENA TRŠIČ

se najiskreneje zahvaljujem sodelavcem Iskre DO ERO za iskreno sožalje, podarjeno cvetje in vsestransko pomoč v težkih trenutkih na njegovi zadnji poti mama ter brata Mijo in Vlado.

Ob smrti mojega dragega očeta

MATEVŽA JANHARJA

se sodelavcem IC zahvaljujem za podarjeni venec in spremstvo na zadnji poti hčerka Tončka Starman z družino

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana
Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željenzov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar: Mara Ovsenik.

— Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Kibernetika), Špela Ditttrich (Avtomatika), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Lado Drobež (I.C.), Kazimir Mohar (Telematika), Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo.

— Naslov: Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: 213-213, int.: 34-95 do 34-98 — Tisk: Časopisno podjetje PRAVICA—DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Časopisne novice

Zaupanje v lastno znanje, izdelava izključno doma razvitih proizvodov in perspektivni proizvodni programi so najpomembnejši vzroki za odlične gospodarske dosežke Iskrinega Centra za elektrooptiko, ki je bil ob polletju daleč največji izvoznik v šišenski občini. V prvih šestih mesecih je bil celotni prihodek Centra 2,15 milijarde dinarjev, izvoz samo na konvertibilno področje pa 19,4 milijona dolarjev. V Centru se lahko tudi pohvalijo, da imajo v zadnjih dveh letih največji izvoz na zunanega v Jugoslaviji.

V Centru uporabljajo kar štiri velike računalnike za poslovno informatiko, razvojno dejavnost, krmiljenje proizvodnje in izračune optičnih konstrukcij. Deset strojev v proizvodnji je tudi še računalniško vodenih. Še vedno pa velik del dohodka vlagajo v nakup novih strojev, v prvem polletju so tako od skupno 3,85 milijona dolarjev uvoza porabili 30% za uvoz opreme. Proizvodne programe že v začetku razvoja tudi tržno usmerjajo, kar je pogoj za uspešnost. Zato v tovarni nimajo zaloga, vse izdelke prodajo že vnaprej. Ljubljanski Dnevnik.

Na severnem Primorskem je imelo v letošnjem prvem polletju izgubo 25 delovnih organizacij v skupnem znesku več kot 485 milijonov dinarjev. V enakem lanskem obdobju je imelo rdeče številke 31 organizacij, vendar so bile manjše za 8%. Položaj se je v primerjavi s prvim trimesečjem sicer nekoliko izboljšal, vendar so na seznam prišle druge organizacije s precej visokimi zneski. Med njimi velja posebej omeniti Iskrino TOZD Mali zaganjalniki s skoraj 39 milijoni dinarjev izgub, Iskrino TOZD Vžigalne tuljave Bovec s 13,5 milijoni dinarjev itd.

Skupina raziskovalcev pod vodstvom Marjana Miletiča je v odseku za računalništvo in informatiko Instituta Jožef Stefan v Ljubljani razvila enokartični mikroračunalnik MMA-11, na osnovi Digitalovega 16-bitnega mikroprocesorja T-11. Novi mikroračunalnik je programsko skladen z družino domačih računalnikov Iskra Delta ter Digital z operacijskim sistemom RT-11 in je osnova za domačo proizvodnjo sorazmerno cenenih in dokaj zmogljivih mikroračunalnikov. Posebno tehtna prednost razvitega računalnika je dejstvo, da je zanj doma na voljo tudi bogata bera domačih programske opreme. Prototipno serijo teh računalnikov bo Institut Jožef Stefan izdelal še pred koncem tega leta.

Deset milijonov patentnih spisov iz skoraj celotnega sveta in nad 12 milijonov bibliografskih podatkov o 97% vseh svetovnih odkritjih obsega dokumentacija, ki jo je zvezni Center za dokumentacijo zbral v desetih letih svojega poslovanja. To je material, velik za približno tri narodne knjižnice.

Zvezni zavod za patente pa kronično spremljajo: pomanjkanje prostorov, kadrov in opreme. Zato se velika jugoslovanska podjetja raje obračajo na Mednarodni center za patentno dokumentacijo in glede informacij na Dunaj, ali v kako drugo državo in plačajo 1.000 do 5.000 DM, čeprav bi ob normalnih razmerah lahko dobili vse te podatke doma za borih 400 dinarjev.

Zavod se nahaja na treh mestih: v Beogradu, Zemunu in na Banjici. Veliko spisov je naloženih kar po hodnikih in sploh niso niti vezani.

Zaradi tega imajo nekatere velike organizacije, kot so Iskra in Konečar, stalno plačane študente v Centru, ki brskajo za informacijami, da jim ni potrebno potovati vsaj na bližnji Dunaj.

Ljubljanska Mladina je objavila na dveh straneh članek z naslovom »Samoupravljanje na milimetru«, v katerem razpravlja na široko in v obliki razgovora z Jožetom Jurančičem, delavcem iz Kranja v Iskri-Kibernetiki.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Planinci Iskre v Kranju z izletom v neznano končali letošnjo sezono

Planinci delovnih organizacij kranjske Iskre so konec oktobra z izletom v neznano zaključili svojo pestro aktivnost v letu 1984.

Za zaključni izlet je bil značilen poudarek na družabnosti, kljub temu pa udeleženci niso mogli iz svoje kože in so se z vso vneto zagnali v lažje dostopna pobočja.

Kot že zapisano, jih je pot vodila v neznano. Planinci so šele v avtobusu zvedeli nekaj osnovnih podatkov o turi in kraju družabnega srečanja: cilj je v smeri, kamor pelje avtobus, pot vodi preko vrha, vendar ni vrh; višina od 930 do 1839 metrov; hoje bo dobri dve uri navzgor in dve nazaj; pot ni nevarna; do cilja se sme brez posebnega dovoljenja; za variantni del poti, ki vodi pod zemljo bo prišla prav svetilka; tu že nastajajo kapniki; področje slovi po izjemnih razgledih in lepoti, znano je po potujočanju in objektu, ki mu zlepa ne ugotoviš namena itd.

Na podlagi naštetih podatkov je ena sama udeleženka ugotovila, da imajo vodniki v mislih planino Za črno goro. Mesta družabnega srečanja pa kljub posredovanim podatkom (mogočna obnovljena zgradba, ki je povezana z imenom zaslužnega slovenskega moža, mentorja in mecena slovenske literature v do-

Izlet v neznano

Planinsko društvo Iskra bo organiziralo še zadnji letošnji izlet po programu. V soboto, dne 17. novembra, se bomo zbrali ob 7. zjutraj na Trgu osvoboditve in se z avtobusom odpeljali »v neznano«.

Hoje bo približno 3 ure (lažja planinska oprema). Cena izleta 600 din.

Prijavite se pri Bredi Jančar, tel. 572-331 (614).

bi prosvetljenstva itd.) ni nihče ugotovil. Šlo je za Zoisov grad v Bohinjski Bistrici.

Seveda so se izletniki ob strmi hoji proti vrhu Koble močno oznojili, vendar so kljub temu izjavljali, da je bil zaključni družabni del enkratni.

Poleg srečelova so bile v programu še nagradno-zabavne in planinsko-vzgojne igre. Zato je bil odmerjeni čas kar prekratek.

Povejmo, da so nagrade za srečelov in igre prispevale delovne organizacije Kibernetika, Telematika, Električno orodje, Merkur, ETP, KŽK, Gorenjski tisk, Klavirar Žiri, Titan Kamnik, Elektrovod in Medex iz Ljubljane in Lenčka Princič iz Kranja.

Ob vrnitvi so se planinci iz Iskre nazadnje celo zmenili, da bodo kljub zaključeni sezoni priredili še kakšen izlet, morda v Zasavje ali kak drug lažje dostopen in nevaren predel naše lepe Slovenije.

K. Mohar



Udeleženka planinskega izleta v neznano Meta Šparovec je imela na srečelovu res veliko srečo, ki ji je prinesla telefonski aparat ETA 82 in še lepo knjigo povrhu!

Sveži glasovi iz Iskrine zlate slušalke

(Nadaljevanje s 7. strani)

lastno glasbo. Če njen letošnji nastop primerjamo z lanskim, lahko ugotovimo razveseljav napredek v vsebini podajane glasbe in še posebej v uigranosti. Omeniti velja še korektno interpretacijo Bebe Halkič, ki si je nabirala izkušnje na nastopih z ansambлом »Spekter«.

Morda nam bo kdo očital, da je pričujoče poročilo polno hvale in da mu manjka kritične osti. Nerganje tokrat res ni potrebno. Videli smo najboljšo tovrstno gorenjsko prireditev doslej, navdušenje poslušalcev in orga-



Opažena je bila tudi mlada skupina »Epicenters«, ki izvaja lastno glasbo.